

PITOMCI ĐAKOVAČKE I SRIJEMSKE BISKUPIJE U PAPINSKOM HRVATSKOM ZAVODU SV. JERONIMA U RIMU OD OSNUTKA DO DANAS

JURE BOGDAN*

Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima
Rim, Italija

UDK 262.1:262.3 (497.5 Đakovo)"16/20"

Pregledni znanstveni rad
Primljeno: prosinac 2006.

Sažetak

Odredba Tridentskog sabora o osnutku sjemeništa radi bolje formacije klera urodila je obilnim plodovima na svjetskoj razini osnivanjem novih sjemeništa. Pokušaj da se to ostvari u Rimu, u okviru hrvatskih (ilirskih) svetojeronimskih ustanova za hrvatski narod, ostvario se tek 1790. osnutkom »Croatiuma«. Taj Zavod (kolegij) djelovao je, uz velike prekide, u tome ustrojstvu do 1901. godine. Apostolskim pismom »Slavorum Gentem«, 1. kolovoza 1901., papa Leon XIII. reformirao je svetojeronimske hrvatske ustanove. Tim činom udario je solidne temelje za djelovanje svetojeronimskog Zavoda za hrvatski narod (danas Papinski hrvatski zavod svetog Jeronima). Uz početne poteškoće što su pratile Zavod u prva tri desetljeća njegova postojanja, u njega je do danas primljeno 347 svećenika studenata iz svih hrvatskih (nad)biskupija.

U svim razdobljima djelovanja Zavoda sv. Jeronima, Đakovačka i Srijemska biskupija imala je sve do danas u Zavodu svoje pitomce koji su studirali na raznim crkvenim (sve)učilištima. Dok su bili u Zavodu, mnogi od njih su, prema nutarnjem ustrojstvu Zavoda, obnašali razne službe u Zavodu kako bi u ovoj ustanovi sve bolje funkcioniralo. Po povratku sa studija svi oni istaknuli su se svojim djelovanjem na pastoralnom, duhovnom, odgojnom, teološkom,

* Dr. sc. Jure Bogdan, Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima / Pontifical Croatian Institute of St. Jerome, Via Tomacelli 132, Rim / Rome, Italija / Italy.

upravnom i kulturnom području, ponajprije u svojoj biskupiji, a mnogi od njih i na nacionalnoj razini. Od nekadašnjih pitomaca Zavoda četvorica su postala biskupima. U neposrednom upravljanju Zavodom dvojica biskupa dala su svoj dragocjeni doprinos: msgr. Marin Srakić, kao član Biskupskog povjerenstva za Zavod sv. Jeronima i msgr. Đuro Gašparović, koji je kroz sedamnaest godina vršio službu vicerektora ekonoma u Zavodu sv. Jeronima.

Ključne riječi: »Croaticum«, Kolegij svetog Jeronima, Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu, svećenici Đakovačke i Srijemske biskupije, poslijediplomski studij (1790.-2006.)

Uvod

Tridentski sabor donio je 15. srpnja 1563. odredbu kojom se obvezuju sve biskupije da osnuju, prema vlastitim mogućnostima, sjemeništa za solidnu formaciju klera. Potaknuti iskustvom dobrog odgoja u nekim već postojećim zavodima, Saborski su oci ovu odredbu proširili na cijelu Crkvu. Odredili su i narav svakog takvog zavoda »da bi bio trajnim rasadnikom Božjih službenika« (*ita ut hoc collegium Dei ministrorum perpetuum seminarium sit*)¹.

Sukladno ovoj odredbi, neka nacionalna središta u Rimu transformiraju se u nacionalne crkvene kolegije - zavode za odgoj svećenika. Hrvatska zajednica u Rimu okupljala se već od 1453. godine uz svoju crkvu, tamo gdje se i danas nalazi. Nakon Tridenta bilo je pokušaja da se uz crkvu Svetog Jeronima, pri kojoj je djelovala Ilirska bratovština s hospicijem, osnuje jedno hrvatsko nacionalno sjemenište. To se nije dogodilo ni nakon što je Siksto V. sagradio današnju crkvu Sv. Jeronima i uz nju osnovao Zborni kaptol, sastavljen isključivo od hrvatskih (ilirskih) svećenika. Trebalo je čekati više od dva stoljeća da Hrvati dobiju u Rimu svoj nacionalni odgojni zavod.

Prvi zavod - Kolegij svetog Jeronima - osnovao je papa Pio VI. 27. veljače 1790. Kolegij je proradio 1793. Djelovao je samo pet godina. Ponovno je proradio 1863. do 1871. te 1884. do 1891. godine. U razdoblju od 1790. do 1901. Zavod je djelovao samo 20 godina. Kroz to vrijeme u njemu su boravila samo 24 pitomca iz više hrvatskih biskupija². Na prijedlog hrvatskih bisku-

---

¹ J. ALBERIGO i dr. (prir.), *Conciliorum oecumenicorum decreta*, EDB, Bologna, 1991., str. 750.-751.

² O osnutku i djelovanju hrvatskog kolegija u Rimu do 1901. god. usp. S. KOVAČIĆ, *Hrvatski kolegij u Rimu prije apostolskog pisma Slavorum Gentem*, u: J. BOGDAN (prir.), *Papinski hrvatski Zavod svetog Jeronima (1901.-2001.)*, Rim, 2001., str. 17.-98.

pa, papa Leon XIII. reformirao je svetojeronimske »ilirske« ustanove u Rimu 1. kolovoza 1901. Breveom »Slavorum Gentem« ukinuo je Zborni kaptol sv. Jeronima i ustanovio »Svetojeronimski zavod za hrvatski narod« (*Collegium Hieronymianum pro Chroatica Gente*). Poradi žestokih političkih osporavanja Zavod nije mogao započeti svoje djelovanje, pa ni onda kad je iz imena Zavoda riječ hrvatski zamijenjena pridjevom ilirski (*Istituto San Girolamo degli Ilirici*). Zavod je proradio tek 1911. godine. Djelovao je samo četiri godine, do 1915., kad je morao prestati zbog I. svjetskog rata. Ponovno je proradio 1924. Otada, uz razne poteškoće, djeluje do danas.

Zbog velikih radova u četvrtome desetljeću XX. stoljeća oko Augusteuma, msgr. Juraj Magjerec, tadašnji rektor uspio je dobiti dozvolu za izgradnju sadašnje zavodske zgrade. Novi zavod dovršen je 1939. godine. Tada je srušena stara zavodska zgrada. Papa Pavao VI. promijenio je 22. srpnja 1971. ime Zavoda i vratio mu ono izvorno, povijesno, koje i danas nosi: »Papinski hrvatski zavod svetog Jeronima«. Sukladno tome, novo ime Zavoda priznato je i na civilnome području talijanske države 11. listopada 1982. Od 1901. do uključivo 2006. u Zavod sv. Jeronima primljeno je 347 svećenika studenta iz svih hrvatskih biskupija što ih obuhvaća apostolsko pismo Slavorum Gentem. Premda je Zavod nacionalnoga karaktera, u njemu su boravili, osim većinski hrvatskih svećenika, i svećenici iz drugih narodnosti: Židovi, Srbi, Slovenci, Talijani, Česi, Rusini, Španjolci, Slovaci, Mađari, itd.

U Arhivu Zavoda sv. Jeronima postoji obilna arhivska građa koja svjedoči o bogatoj povijesti svetojeronimskih ustanova. Svakako, Đakovačka i Srijemska biskupija jako su zastupljene po svojim svećenicima, kanonicima, biskupima, vjernicima i hodočasnicima koji su dolazili u Sveti Jeronim ili su u njemu boravili. Veliku pomoć i podršku Zavodu davao je đakovački i srijemski biskup J.J. Strossmayer. S područja Đakovačke i Srijemske biskupije rodom je i, vrlo zaslužan za Zavod, Josip Stadler, vrhbosanski nadbiskup. Osječanin kardinal Franjo Šeper, negdašnji pitomac Zavoda, kasnije pročelnik Zbora za nauk vjere, svoju je rimsku knjižnicu ostavio Zavodu sv. Jeronima. Negdašnji zavodski knjižničar, franjevac konventualac Tomislav Mrkonjić, također je rodom iz Đakovačke i Srijemske biskupije.

U ovome radu ograničili smo se isključivo na bogoslove i svećenike studente koji su bili pitomci ili stipendisti Zavoda svetog Jeronima, kako iz onog razdoblja od 1790. do 1901., tako pak i od 1901. do danas. Pokušali smo istražiti

postojeću arhivsku građu u Zavodu sv. Jeronima o svećenicima pitomcima Đakovačke i Srijemske biskupije. Gotovo svi oni su tijekom cijeloga života ostali povezani sa Zavodom u kojemu su boravili. Kad je riječ o starijim pitomcima, donijeli smo i po koji podatak više, koji svjedoči o njihovoj povezanosti sa Zavodom. Pokušali smo također iz zavodske Knjižnice i Arhiva pronaći magistrske i doktorske radnje pitomaca Đakovačke i Srijemske biskupije te i to registrirati u ovome radu. Ovaj rad bio je uvjetovan »bogatsvom« ili oskudnošću podataka o pojedinim razdobljima u Arhivu i Knjižnici Zavoda sv. Jeronima. Nastojali smo, makar i djelomično, prikazati životni put pitomaca đakovačkih i srijemskih nakon odlaska iz Zavoda svetog Jeronima.

I. Pitomci Zavoda sv. Jeronima Đakovačke (Bosanske) i Srijemske biskupije od 1790. do 1901.

Najpotpuniji popis pitomaca Zavoda sv. Jeronima od 1790. do 1901. napravio je, na temelju arhivske građe, Slavko Kovačić.³ U ovome radu oslanjamo se na popis pitomaca što ga je on napravio do 1901. Kovačića smo slijedili i u podacima što se odnose na boravak u Rimu, odnosno u Zavodu svetog Jeronima. Za kompletiranje podataka služili smo se i knjigom Antuna Jarma o Dijecezanskim svećenicima Biskupije Đakovačke i Srijemske.⁴ Sam Kovačić kaže: »Vrlo je teško doznati nešto konkretno o životu i djelovanju prvih kolegijalaca koji su boravili u Zavodu između godina 1793. i 1798.« Ukoliko se Kovačić i Jarm razilaze u podacima, slijedili smo Jarmove podatke koji se odnose na život i događaje pitomaca izvan Rima, a Kovačića smo slijedili s podacima iz rimskoga razdoblja.

1. IVAN VUKASOVIĆ. Rođen je u Oriovcu 17. lipnja 1836. Za svećenika je zaređen 18. srpnja 1862. u Đakovu. U Zavodu je bio kao svećenik Bosanske i Srijemske biskupije, ali samo nekoliko mjeseci šk. g. 1863./64., jer je prekinuo rimski studij te se vratio u svoju biskupiju. Bio je župnikom u Retkocima. Umro je u 58. godini života, 32. godini svećeništva, 16. kolovoza 1893. u Retkocima. Pokopan je u Retkocima.⁵

---

³ Usp. *Isto*, str. 88.-96.

⁴ A. JARM, *Dijecezanski svećenici koji su djelovali na sadašnjem području Biskupije Đakovačke i Srijemske od 1701. do 2003. godine*, Đakovo, 2003.

⁵ *Isto*, str. 130.

2. IVAN SIČ (SIĆ, SZÜCS), svećenik Bosanske i Srijemske biskupije, rođen je u Požegi g. 1839. Za svećenika je zaređen 2. srpnja 1863. u Đakovu. Antun Jarm piše da je najvjerojatnije zaređen 2. kolovoza 1863. u Đakovu. U Zavodu je bio kao svećenik Bosanske i Srijemske biskupije od mjeseca listopada 1863. do smrti. Umro je 31. prosinca 1864. u Rimu. Pokopan je u kripti crkve Sv. Jeronima.⁶ Uzrok smrti bila je tuberkuloza (tisi).

3. ANĐELKO (ENGELBERT) VORŠAK. Rođen je 7. studenoga 1844. u Iloku. U Zavodu je bio kao klerik Bosanske i Srijemske biskupije samo nekoliko prvih mjeseci šk. g. 1863./64. Potom je prešao u zavod Germanicum, u kojemu je ostao do ređenja i završetka studija. Za svećenika je zaređen u Rimu 22. svibnja 1869. Imenovan naslovnim biskupom zenopoljskim, pomoćnim biskupom u Đakovu. Posvećen za biskupa 19. svibnja 1898. u Đakovu. Bio je pomoćnim biskupom J. J. Strossmayeru i I. Krapcu te je u dva navrata, po više godina, upravljao tom biskupijom kao kaptolski vikar. Umro je u Đakovu 22. kolovoza 1921. Pokopan je u grobnici Stolnog kaptola u Đakovu 26. kolovoza 1921.⁷

4. NIKOLA TORDINAC, svećenik Bosanske i Srijemske biskupije, rođen je u Đakovu 5. prosinca 1858. Za svećenika je zaređen također u Đakovu 19. rujna 1883. U Zavodu je bio kao svećenik Bosanske i Srijemske biskupije tijekom šk. g. 1884./85. Postigao je akademski stupanj licencijata iz kanonskoga prava, iako se u vrijeme ispita bio teže razbolio. Daljnji je studij prekinuo, jer je malo poslije spomenutoga ispita otpušten iz Zavoda zbog navodno lošeg vladanja. Umro je 21. veljače 1888. u Gleichenbergu, u 33. godini života i u petoj godini svećeništva. Pokopan je na đakovačkome groblju.⁸ Poznat je kao jedan od prerano preminulih hrvatskih književnika.⁹

5. PAVAO GJELATOVIĆ (ĐELATOVIĆ), svećenik Bosanske i Srijemske biskupije, rođen je u Gorjanima 25. prosinca 1861. Za svećenika je zaređen 7. listopada 1885. U Zavodu je bio od mjeseca veljače 1886. do konca šk. g. 1888./88., kad je postigao doktorat iz kanonskoga prava na Pravnom fakultetu rimskoga Sjemeništa u Sv. Apolinaru. Bio je profesor filozofije, prava i crkvene povijesti u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu. Župnikovao je u Bocanjevcima

⁶ Usp. S. KOVAČIĆ, *Nav. dj.*, str. 90.

⁷ A. JARM, *Nav. dj.*, str. 163.

⁸ *Isto*, str. 124.

⁹ Usp. L. MARIJANOVIĆ, *Kulturno-prosvjetna i preporodna djelatnost profesora i studenata Đakovačke bogoslovije*, u: *Diacovensia* 1 (1996.), str. 140.

od 1899. Umirovljen je 1931.¹⁰ Umro je u Đakovu 22. prosinca 1934. Pokopan je 24. prosinca 1934. u Đakovu.¹¹

6. ALOJZIJE VINCETIĆ, svećenik Bosanske i Srijemske biskupije, rođen je u Unterräthschachu (Zrečje u Štajerskoj, u Austriji) 11. lipnja 1862. Za svećenika je zaređen 14. rujna 1886. u Đakovu. U Zavodu je bio tri godine, tj. od početka šk. g. 1888./89. do svršetka 1890/91. Bio je profesor filozofije (1891.-1892.) i biblijskih znanosti (1892.-1911.) i orijentalnih jezika na bogoslovnom učilištu u Đakovu.¹² Umro je 15. srpnja 1930. u Zemunu 1. Pokopan je 17. srpnja 1930. u kapeli Žalosne Gospe na zemunskome groblju.¹³

II. Pitomci (stipendisti i gosti) Zavoda sv. Jeronima Đakovačke i Srijemske biskupije od 1901. do 2006. godine

Zbog političkih (ne)prilika Zavod sv. Jeronima nije djelovao od 1901. do 1911. godine. Ipak, od 1907. do 1911. godine iz svojih dobara je stipendirao dvanaestoricu hrvatskih svećenika koji su studirali na crkvenim učilištima u Rimu. Oni su boravili u drugim rimskim crkvenim zavodima. Kroz skoro cijelo XX. stoljeće Zavod sv. Jeronima pomagao je hrvatskim bogoslovima i svećenicima na studiju u Rimu. Nekima je davao cjelovitu stipendiju, a drugima simboličnu novčanu pomoć. Od đakovačkih svećenika s cjelovitim stipendijem tu je Robert Bezetzky. Simboličnu novčanu pomoć Đakovačke i Srijemske biskupije primali su: Rudolf Babić (1966.-1968.), Ivan Čajkovac (1967.-1968.), Nikola Dogan (1967.-1968.).¹⁴

U ovome dijelu našega rada služili smo se uglavnom arhivskom građom Zavoda sv. Jeronima. Da je bilo vremena upotpuniti ovo istraživanje podacima Arhiva Biskupskog ordinarijata u Đakovu, Kaptolskog arhiva, Katoličkog bogoslovnog fakulteta i Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu, rad bi bio svakako potpuniji. Zbog vremena, ograničili smo se uglavnom na istraživanje arhiva Zavoda svetog Jeronima. Na kraju donosimo kratke biografske podatke đakovačkog svećenika Većeslava Tumira koji je u Zavodu sv. Jeronima boravio kao gost, dok je učio talijanski jezik, i onda prešao u Papinsku crkvenu akademiju.

---

¹⁰ N. ŠKALABRIN, *Studij Kanonskoga prava na VBS od 1806. do danas*, u: *Diacovensia* 1 (1996.), str. 66.

¹¹ A. JARM, *Nav. dj.*, str. 176.

¹² M. TOMIĆ, *Povijest predavanja biblijskih znanosti i orijentalnih jezika*, u: *Diacovensia* 1 (1996.), str. 31.

¹³ A. JARM, *Nav. dj.*, str. 172.

¹⁴ Usp. J. BOGDAN, *Pokrovitelji, poglavari i pitomci zavoda svetog Jeronima*, u: J. BOGDAN (prir.), *Papinski hrvatski Zavod svetog Jeronima (1901.-2001.)*, str. 963.-969.

1. ROBERT BEZETZKY. Rodio se 5. svibnja 1884. u Barču u Mađarskoj. Za svećenika Biskupije đakovačke i srijemske zaređen je 20. listopada 1907¹⁵. Stipendiju Zavoda sv. Jeronima dobivao je od 1907. do 1910¹⁶. Studirao pravo i filozofiju. Boravio u Njemačko-mađarskom zavodu u Rimu kao stipendist Zavoda sv. Jeronima. Preminuo 8. studenoga 1943. u Osijeku 2 (Tvrđa). Pokopan 10. studenoga 1943. na novogradskome groblju u Osijeku 2.¹⁷

2. FRANJO DIDOVIĆ. Rodio se u mjestu Gradište (Županja), 5. listopada 1888. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 27. svibnja 1912.¹⁸ Nakon ređenja bio je kapelan u Piškorevcima. U Zavodu sv. Jeronima boravio 1912.-1914. Studirao filozofiju na Gregorijani. Doktorirao iz filozofije na Gregorijani u srpnju 1914.¹⁹ Preminuo je u Osijeku, 19. listopada 1971. Pokopan u Babinoj Gredi, 21. listopada 1971.²⁰

3. IVAN ROGIĆ. Potječe iz učiteljske obitelji. Rodio se u mjestu Tomašanci, župa Gorjani 1. ožujka 1900. Osnovnu školu i gimnaziju pohađao je u Osijeku. Bogoslovski studij završio je u Đakovu. Prije svećeničkog ređenja imenovan je prefektom Dječaćkog sjemeništa u Osijeku. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 1. rujna 1922. Nakon ređenja opet je imenovan prefektom u osječkom konviktu i godinu poslije župnim vikarom (1923.-1924.) i upraviteljem župe u Osijeku 3. Biskup msgr. Antun Akšamović uputio je 30. listopada 1924. molbu kardinalu protektoru Zavoda Vincenzu Vanutelliju da primi Ivana Rogića u Zavod sv. Jeronima. Biskup upućuje vlč. Rogića na studij kanonskoga prava i crkvene glazbe.²¹ »Primljen i neka dođe amo«, piše ondašnji rektor Zavoda u zavodskim ispravama.

U Zavodu sv. Jeronima boravio je 1924.-1926. Studirao kanonsko pravo na Gregorijani. Doktorirao 23. lipnja 1926.²² Po povratku u Đakovo u jednome

¹⁵K. DRAGANOVIĆ, *Opći šematizam Katoličke crkve u Jugoslaviji*, Sarajevo, 1939., str. 88.

¹⁶*Popis studenata Croaticuma*, Arhiv Papinskoga hrvatskoga zavoda svetog Jeronima (APHZSJ).

¹⁷A. JARM, *Nav. dj.*, str. 172.

¹⁸Usp. K. DRAGANOVIĆ, *Nav. dj.*, str. 86.

¹⁹Usp. † *Dr. Franjo Didović, župnik u m.*, u: *Glasnik biskupije Bosanske ili Đakovačke i Srijemske* (1914.), str. 150; Vidi: Okružnice i obavijesti Biskupskog ordinarijata u Đakovu, 1971., str. 247.-248.

²⁰M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, u: *Diacovensia* 1 (1996.), str. 209.

²¹Molba br. 1316/1924., pisana u Đakovu 30. listopada 1924. na latinskome nalazi se u Osobniku *Ivana Rogića* u APHZSJ.

²²U Osobniku Ivana Rogića čuva se jedna fotografija na kojoj je on za radnim stolom u svojoj studentskoj sobi. Na poledini fotografije napisao je »Mia camera da studio«. Usp. Osobnik, *Ivan Rogić*, APHZSJ.

pismu rektoru Zavoda sv. Jeronima piše o ljepoti rimskog boravka i studija te o množini i težini dekreta i poslova kojim je sada opterećen. Iz istoga pisma doznajemo da je na kraju studija na Gregorijani dobio nagradnu medalju za dobar uspjeh u školi.²³ O problemima koji su nastali u Zavodu između poglavara i svećenika studenata, a kojih je aktivni sudionik bio i Ivan Rogić, on sam piše u pismu 1929. novom rektoru Zavoda msgr. Jurju Magjercu: »Mi smo prvi alumni preturili preko svojih leđa ine prve krize, koje su uglavnom time izazvane, što nas stranac kao rektor nije mogao da shvati.«²⁴ Sve do kraja života ostao je povezan sa Zavodom sv. Jeronima. U njega je dolazio nekoliko puta radi studijskih razloga, literature i sl. Tako je npr. već 1929. na molbu biskupa Akšamovića kardinal protektor Zavoda Vincenzo Vanutelli dopustio da Rogić proboravi u Zavodu radi studijskih razloga i pohađanja predavanja na Orijentalnome institutu u proljeće 1929. O tome svjedoči nekoliko pisama što ih je uputio rektorima Magjercu i Kokši.²⁵ Iz Zavodskih isprava rezultira da je prof. Ivan Rogić posljednji put boravio u Zavodu sv. Jeronima tridesetak dana u listopadu i studenome 1966. godine. Preminuo je u Đakovu, 2. studenoga 1968. Pokopan je u kaptolskoj grobnici u Đakovu, 4. studenoga 1968.²⁶

4. RUDOLF SCHÜTZ. Rodio se u Budimpešti, u Mađarskoj, 17. veljače 1907. Šest razreda gimnazije završio je u Osijeku, a VII. i VIII. razred u Nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu. Kao pitomac Đakovačke i Srijemske biskupije, u međunarodnom kolegiju lazarista u Strasbourgu, završio je filozofsko-teološki studij, gdje je postigao bakaleurat, licencijat i doktorat iz teologije. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 30. lipnja 1929. u Zagrebu.

Msgr. Antun Akšamović poslao ga je na studij Sv. pisma u Rim. Prije nego što je uputio molbu rektoru Zavoda, msgr. Jurju Magjercu, da Rudolfa Schütza primi u Zavod, đakovački biskup Akšamović se osobno informirao u Beogradu na Ministarstvu prosvjete o »školovanju naših djaka u Rimu«. U istome ministarstvu su mu rekli da se te dozvole daju bez poteškoća. »Nego radi nostrifikacije doktorata stečenoga u inostranstvu, potrebno je da nadležni Biskup podnese Ministarstvu pretstavku za dozvolu djaku N.N. da visoke stu-

²³ Pismo Ivana Rogića rektoru Zavoda od 30. rujna 1926., Osobnik, *Ivan Rogić*, APHZSJ.

²⁴ Pismo Ivana Rogića Jurju Magjercu, 3. veljače 1929., Osobnik, *Ivan Rogić*, APHZSJ.

²⁵ Usp. Osobnik, *Ivan Rogić*, APHZSJ.

²⁶ Usp. M. SRAKIĆ, *Stolni kaptol bosanski ili đakovački i srijemski u Đakovu*, u: *Diacovensia* 1 (1995.), str. 289.-290.; M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 227.

dije svršava u Nacionalnom institutu.«²⁷ U svome dopisu rektoru Zavoda sv. Jeronima, u kojemu ga moli da ga primi u rečeni Zavod, msgr. Akšamović piše: »Meni je mnogo stalo da se g. Schütz usavrši u biblijskom studiju, pošto će on sebi steći doktorat iz teologije u smislu sistema nauka u francuskim institutima, nije potrebno da ima posebni doktorat iz bibličkih nauka, ali ako on želi imati i tu dekoraciju, ja sam s tim zadovoljan.«²⁸

U istome dopisu biskup Akšamović ističe vrline Rudolfa Schütza: »U Schützu dobiva institut Sv. Jeronima prema izvještaju G. Rektora Kieffera u Strasbourgu alumna u svakom pogledu odličnoga i duboko pobožnoga.«²⁹ U Zavodu sv. Jeronima Schütz je boravio 1930.-1933. U prvoj godini svoga boravka i studija u Rimu izvijestio je pismeno »Poslanstvo Kraljevine Jugoslavije pri Svetoj Stolici« da je od Ministarstva Prosvjete dobio dopuštenje za studij u Rimu.³⁰ U Zavod je došao s doktoratom iz teologije. Studirao biblijske znanosti na Biblijskom institutu (1930.-1932.).³¹ Bio je profesor Sv. pisma, orijentalnih jezika,³² i rektor u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, urednik Glasnika, Hrvatske obrane, Hrvatskog glasa, Istine. Preminuo je 6. kolovoza 1960. u Đakovu, gdje je i pokopan 8. kolovoza.³³

5. PETAR IVANIŠIĆ. Rodio se u mjestu Vrbica 21. lipnja 1900. Osnovnu školu završio je u rodnome mjestu. Kao pitomac Dječaćkog sjemeništa u Osijeku, završio je klasičnu gimnaziju. Poslije mature studirao je slavistiku na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Nakon diplome dobio je mjesto gimnazijskog profesora u Sisku. Odmah nakon toga otišao je u Rim gdje je kao kao pitomac Njemačko-mađarskog zavoda (1925.-1931.) u Rimu završio filozofsko-teološki studij na Gregorijani, gdje je i doktorirao filozofiju 1928.

²⁷ Pismo biskupa Antuna Akšamovića br. 1535/1930., Đakovo, 22. listopada 1930., Osobnik, *Rudolf Schütz*, APHZSJ.

²⁸ Pismo biskupa Antuna Akšamovića br. 1535/1930., Đakovo, 22. listopada 1930., Osobnik, *Rudolf Schütz*, APHZSJ.

²⁹ Pismo biskupa Antuna Akšamovića br. 1535/1930., Đakovo, 22. listopada 1930., Osobnik, *Rudolf Schütz*, APHZSJ.

³⁰ U svome dopisu Schütz piše 9. siječnja 1931. Poslanstvu Kraljevine Jugoslavije: »Čast mi je obavijestiti visoki naslov da sam dobio dopuštenje za studij u Rimu od Ministarstva Prosvjete, Općeg Odjeljenja, Pbr. 45112, od 17-XI-1930.« Osobnik, *Rudolf Schütz*, APHZSJ.

³¹ Pontificium Institutum Biblicum, *Elenco degli ex-alumni del Pontificio Istituto Biblico (1909-1999)*, Roma, 1999., str. 157.

³² M. TOMIĆ, *Nav. dj.*, str. 32.

³³ Usp. *Profesor dr Rudolf Schütz*, u: *Vjesnik Đakovačke biskupije (1960.)* 9, str. 128.-131.; M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 228.

godine. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je na blagdan Krista Kralja, 25. listopada 1931. u Rimu. Mladu misu je slavio vrlo svečano u hrvatskoj crkvi Sv. Jeronima u Rimu 1. studenoga 1931. O događaju je izvjestio i katolički tisak, poglavito Hrvatska straža. Đakovački i srijemski biskup Akšamović uputio je molbu upravi Zavoda sv. Jeronima 19. listopada 1931. da primi Petra Ivanišića u Zavod.³⁴ Nakon svećeničkog ređenja Ivanišić je preselio u Zavod.

U Zavodu sv. Jeronima boravio je 1931.-1932. Studirao je teologiju na Gregorijani. Doktorirao je iz teologije 22. lipnja 1932. Po povratku sa studija, uz profesorsku službu u Bogoslovnome sjemeništu u Đakovu, vršio je razne odgovorne službe u Đakovačkoj biskupiji. Osobito se istaknuo na glazbenome području. Potpisivao se pseudonimom Crnkovački. U pismu msgr. Jurju Magjercu, rektoru Zavoda sv. Jeronima piše, iz Đakova u siječnju 1933. o svojim dojmovima glede nove službe u domovini: »Realnost je drukčija od onog idealiziranja u đakskoj sobi. Svi bi mi htjeli biti Isusovi, ljubiti kao On, raditi i živjeti kao On, ali je težak put od *velle* do *esse*«. .... »jer je naš narod potpuni ignorant u liturgiji, koja bi ga mogla svojom ljepotom zagrijati, svetošću oplemeniti. Svađje nas je malo, svađje se gložimo, svađje se izmičemo, a žetva je tako velika.«³⁵ Preminuo je od bolesti srca, u bolnici u Vukovaru 1. rujna 1946. Pokopan je u kaptolskoj grobnici đakovačkih kanonika u Đakovu, 3. rujna 1946³⁶. Prigodom prerane smrti kanonika Petra Ivanišića, Juraj Magjerec je uputio 20. rujna 1946., u ime svih članova Zavoda sv. Jeronima, sažalnicu Stolnom kaptolu u Đakovu.³⁷

6. STANISLAV ŠARIĆ. Sin Josipa i Josipe rođ. Spelić, rodio se u Zemunu 15. kolovoza 1904. Maturalni ispit na realnoj gimnaziji u Brodu položio je 1923. Od 1923. do 1927. studirao je civilno pravo na Pravnom fakultetu Zagrebačkog sveučilišta u Zagrebu. Kao svećenički kandidat Đakovačke i Srijemske biskupije u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, pohađao je na Đakovačkoj teologiji filozofsko-teološki studij od 1927. do 1931. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 28. lipnja 1931. Službu kapelana u Vinkovcima vršio

³⁴ Pismo biskupa Antuna Akšamovića br. 1605/1931, od 19. listopada 1931., Osobnik, *Petar Ivanišić*, APHZSJ.

³⁵ Pismo Petra Ivanišića Jurju Magjercu, siječanj 1933., Osobnik, *Petar Ivanišić*, APHZSJ.

³⁶ Usp. M. SRAKIĆ, *Stolni kaptol bosanski ili đakovački i srijemski u Đakovu*, str. 290.; Usp. M. SRAKIĆ, *Odgovjitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 213.

³⁷ Vidi Osobnik, *Petar Ivanišić*, APHZSJ.

je od 1931. do 1932. Biskup Antun Akšamović uputio je 8. kolovoza 1932. molbu kardinalu protektoru Bonaventuri Cerrettiju protektoru, da primi Stanislava Šarića u Zavod sv. Jeronima.³⁸ Istovremeno je Akšamović dopustio svećeniku Šariću da završi započeti studij prava u Zagrebu. Biskup se nadao da će Šarić apsolvirati iz prava u listopadu 1931. Tako izvješćuje kardinala Cerrettija u molbi za prijem u Zavod.³⁹

Šarić je došao u Zavod sv. Jeronima 29. listopada 1932.⁴⁰ U njemu je boravio od 1932. do 1934. Studirao je kanonsko pravo na Apolaru. Iz korespondencije biskupa Akšamovića i rektora Magjerca vidljivo je da Šarić ni 1934. nije završio studij civilnoga prava u Zagrebu. U vrijeme studija imao je dosta zdravstvenih tegoba. Biskup Akšamović mu je uskratio 1934. da se ponovno vrati u Rim i nastavi sa studijem crkvenoga prava.⁴¹ Preminuo je u Županji, 29. ožujka 1943. Pokopan je u Županji, 1. travnja 1943.⁴²

7. ILIJA ŽIVKOVIĆ.⁴³ Sin Lovre i Marije rođ. Dabić, rodio se u Štitaru 14. rujna 1910. godine. Osnovnu školu pohađao je u Štitaru, a srednju u Travniku i Zagrebu. Filozofsko-teološki studij završio je u Zagrebu i Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 23. lipnja 1935. godine. Nakon ređenja imenovan je župnim vikarom u Novom Slankamenu, Odvorcima, Gundincima te prebendarom i honorarnim nastavnikom u Đakovu. Dekretom biskupa Akšamovića br. 1666/937. poslan je na studij u Rim. U Zavod sv. Jeronima primljen je 15. listopada 1937. godine. Od 1937. do 1940. boravi u Rimu, u Zavodu sv. Jeronima. U tom razdoblju studirao je pravo na sveučilištu Gregoriana. Doktorirao je 2. prosinca 1940. s tezom *De personalitate iuridica Ecclesiae ante Decretum Gratiani (Juridička osobnost Crkve prije Gracijanova dekreta)*. Dio doktorske radnje objavio je 1942. godine. Dva primjerka se čuvaju u knjižnici Zavoda sv. Jeronima.

³⁸Usp. pismo – molba Antun Akšamović, br. 897/1932., 8. kolovoza 1932., Osobnik, *Stanislav Šarić*, APHZSJ.

³⁹»Studii theologicis, quae anno 1931. cum laude absolvit, Episcopo approbante et studia, Pismo – molba Antuna Akšamovića, br. 897/1932., 8. kolovoza 1932., Osobnik, *Stanislav Šarić*, APHZSJ.

⁴⁰»Prima via in. Coll. venit 29. X. 1932.« Tako vlastoručno piše Stanislav Šarić. Osobnik, *Stanislav Šarić*, APHZSJ.

⁴¹Usp. pismo biskupa Antuna Akšamovića rektoru Zavoda Jurju Magjercu od 26. rujna 1934. Osobnik, *Stanislav Šarić*, APHZSJ.

⁴²*Stanislav Šarić*, u: Glasnik biskupija Bosanske i Srijemske (1943.) 6, str. 42.

⁴³Usp. *Ilija Živković 1937.-40.*, br. 59, APHZSJ; M. SRAKIĆ, *Stolni kaptol bosanski ili Đakovački i srijemski u Đakovu*, str. 293.

Po povratku sa studija, u Đakovu je vršio različite službe: izvanredni profesor crkvene povijesti, aktuar crkvenog ženidbenog suda, profesor povijesti, prefekt Sjemeništa, sudac Biskupijskog ženidbenog suda. Bio je i vojnim svećenikom od 1944. godine. Nakon II. svjetskog rata, od 1945. do 1946., utamničen je u Staroj Gradiški gdje je bio osuđen na smrt i pomilovan. Nakon logora upravlja župom Štitar od 1946. do 1949. godine. Potom se vraća u Đakovo i tu ostaje sve do smrti. U tome razdoblju vršio je različite službe: profesor na Visokoj bogoslovnoj školi, redoviti ispovjednik klerika, ekonom Sjemeništa (1950.-1962.), zamjenik rektora Sjemeništa (1951.-1960.), začasni konzistorijalac, deputat za ekonomiju Sjemeništa, predsjednik ženidbenog suda. Na đakovačkoj Teologiji predavao je kanonsko pravo i sociologiju, a u Liceju biologiju, njemački, latinski.... Imenovan je kanonikom u Đakovu 1974. godine. Preminuo je 2. studenoga 1989. Pokopan je 4. studenoga u kanoničkoj grobnici u Đakovu. Kao profesor izdao je nekoliko skripti za potrebe slušača.

8. STJEPAN BOGUTOVAC. Sin Vinka Bogutovca i Eve rođ. Šimić, rođio se u Gunji 17. srpnja 1913. Osnovnu školu pohađao je u rodnoj Gunji. Prva četiri razreda gimnazije završio je u Travniku, a ostala četiri razreda s velikom maturom u Zagrebu. Petogodišnji filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 20. prosinca 1936.⁴⁴ Nakon ređenja pastoralno je djelovao u Drenju i Valpovu i potom bio upraviteljem župe Komletinci i Tompojevci. Dvadeset mjeseci je bio upraviteljem župe Štitar »usquedum veni in hoc Collegium«.⁴⁵ Biskup Antun Akšamović uputio je molbu 14. srpnja 1939. kardinalu Fumasoni Biondiju, protektoru Zavoda, da primi Stjepana Bogutovca u Zavod svetog Jeronima.⁴⁶ Te godine završavala se izgradnja nove zgrade Zavoda sv. Jeronima pa je biskup Akšamović zamolio rektora Magjerca da primi dvojicu njegovih svećenika, Bogutovca i Marića. U istome dopisu - molbi biskup Akšamović, svjestan velikih i stalnih potreba Zavoda sv. Jeronima, nudi i konkretnu pomoć Đakovačke i Srijemske biskupije: »Kad sam zadnji puta boravio u Rimu, ja sam Vam rekao, da možete jednu sobu za alumna i jedan biskupski stan namjestiti na trošak biskupije đakovačke. Ja kod toga i danas ostajem, te Vas molim, kad soba bude namještena da mi izvolite poslati račun u Lirama. Naš Generalni Vikar presvij. g. Msgr. Josip Sokol Vam se takodjer prijavljuje kao benefaktor zavoda i moli, da na njegov

---

⁴⁴ Podatci iz Osobnika, *Stjepan Bogutovac*, APHZSJ.

⁴⁵ *Isto*.

⁴⁶ Preslik molbe br. 1248/1939., od. 14. srpnja 1939. nalazi se u Osobniku, *Stjepan Bogutovac*, APHZS.

trošak uredite jednu sobu za alumna. Kad bude namještena izvolite taj račun u Lirama priložiti mojemu računu.«⁴⁷

Stjepan Bogutovac je stigao u Zavod sv. Jeronima 4. studenoga 1939.⁴⁸ U Zavodu je boravio do 1942. godine. Studirao je filozofiju na Gregorijani. Doktorirao je 7. srpnja 1942. Teza: *Conceptiones fundamentales epistemologico-metaphysicae operis philosophici Prof. Alberti Bazala, ex Univ. Status Zagrebiensi*. Boravak Stjepana Bogutovca u Zavodu sv. Jeronima podudara se s vremenom žestokih ratnih sukoba II. svjetskoga rata. Neminovno se to odrazilo i na život u Zavodu sv. Jeronima i na stegu u njemu. Između rektora Jurja Magjerca i nekih svećenika studenata u Zavodu izbio je ozbiljan prijemor zbog neobdržavanja zavodske stege. U sporu je posredovao i biskup Antun Akšamović.⁴⁹ Stjepan Bogutovac i Đuka Marić su u Đakovu 1. studenoga 1941. pred biskupom, vlastoručno potpisali »Očitovanje« da će se u svemu pokoravati rektoru, bez ikakva prigovora i da će u potpunosti obdržavati zavodsku stegu.⁵⁰ Bogutovac je poginuo na ruskom bojištu kao ratni vojni svećenik svršetkom 1942. ili početkom 1943. Ne zna mu se za grob.⁵¹

9. ĐURO MARIĆ. Sin Nikole Marića i Katarine rođ. Hodovanj, rodio se u mjestu Berak, pokraj Vukovara, 30. siječnja 1913. Osnovnu školu je pohađao u rodnome mjestu. Prvi razred gimnazije završio je u Vukovaru, drugi u Osijeku, treći i četvrti u Travniku. Od petog do osmog razreda pohađao je gimnaziju s maturom u Nadbiskupskoj gimnaziji u Zagrebu. Maturirao je 1932. Iste godine upisuje filozofsko-teološki studij u Đakovu, kojeg završava 1937. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaredio ga je biskup Antun Akšamović 7. veljače 1937. u đakovačkoj stolnici. Nakon ređenja, šest mjeseci pastoralno je djelovao u Semeljcima i potom opet, kao pomoćnik, sedam mjeseci u Đakovu. Administratorom »in spiritualibus« u Novom Slankamenu imenovan je 1938. Nakon dva mjeseca te službe djeluje u Đakovu kao župni pomoćnik. Sredinom siječnja 1939. imenovan je duhovnikom Katoličke Akcije u Zagrebu (križari). Tu službu je vršio tijekom pet mjeseci. U tom razdoblju, polagao je ispite na

⁴⁷ Preslik molbe br. 1248/1939., od 14. srpnja 1939., Osobnik, *Stjepan Bogutovac*, APHZS.

⁴⁸ Podatci iz Osobnik, *Stjepan Bogutovac*, APHZSJ.

⁴⁹ Usp. Pismo Antuna Akšamovića rektoru Jurju Magjercu, br. 41/941 Prs., od 5. prosinca 1941., Osobnik, *Stjepan Bogutovac*, APHZSJ.

⁵⁰ Usp. Očitovanje, Đakovo, 1. studenoga 1941., Osobnik, *Stjepan Bogutovac*, APHZSJ.

⁵¹ M. SRAKIĆ, *Odgovjitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 207.

Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu koje je završio s diplomom teologije istoga fakulteta. Iste godine, 1. srpnja, vratio se u Đakovo gdje je vršio službu aktuara u Biskupskome ordinarijatu do svoga odlaska u Rim na postdiplomski studij.⁵²

U molbi za prijem u Zavod sv. Jeronima svećenika Đuke Marića, glede predmeta studija, đakovački i srijemski biskup Antun Akšamović napisao je Jurju Magjercu: »G. Marić će studirati dogmatičke nauke u vezi sa istočnim bogoslovljem na orijentalnom institutu Papinom kao glavnu struku, a sporedno crkvenu umjetnost sa kršćanskom arheologijom. To je za naše prilike veoma važan studij.«⁵³ Đuka Marić je došao u Zavod sv. Jeronima 4. studenoga 1939. U njemu je ostao do 1942. Studirao je teologiju na Papinskom istočnom institutu. Doktorirao je 26. lipnja 1942. Naslov teze: *Doctrina Nicodemi Milaš de primatu Romani Pontificis*. Preminuo je u Zagrebu, 17. studenoga 1997. Pokopan je u Đakovu, 20. studenoga 1997.⁵⁴

10. VLADIMIR ŠORŠ. Sin Vjekoslava Šorša i Franciske rođene Kurić, rodio se u Osijeku, 8. listopada 1915. U rodnome gradu završio je osnovno i gimnazijsko školovanje s maturom. Od 1934. do 1939. boravio je u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu, gdje je završio filozofsko-teološki studij. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 6. kolovoza 1939. Dvije godine poslije, 1941., na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu postigao je diplomu iz teologije i time stekao uvjet za daljnje usavršavanje na crkvenim sveučilištima. Od 1. rujna 1939. do 25. studenoga 1942. bio je aktuar Biskupske kurije u Đakovu i istovremeno upravitelj Biskupske tiskare.

U pismu kojim biskup Antun Akšamović preporučuje Vladimira Šorša u Zavod sv. Jeronima, za njega piše: «.... Sada je namješten kao aktuar u Bisk. kancelariji. Kroz cijelo to vrijeme pokazivao se je u svemu podpuno savjestan i u poslovima okretan, a kako je bio odličan bogoslov đakovačke bogoslovne visoke škole imamo punu garanciju, da će i u Zavodu sv. Jeronima biti uzoran alumnus, koji će voliti disciplinu i pobožnost, a takvi studenti imadu i uspjeh u naucima, pak sam uvjeren da ćemo za biskupiju dobiti visokom bogoslovnom naobrazbom kvalificiranoga uzornoga svećenika.«⁵⁵

⁵² Podatci su uzeti iz Osobnika, *Đuka Marić*, APHZSJ.

⁵³ Preslik molbe biskupa Antuna Akšamovića br. 1248/1939., od. 14. srpnja 1939. nalazi se u Osobniku, *Đuka Marić*, APHZS.

⁵⁴ Usp. M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 219.

⁵⁵ Pismo biskupa Antuna Akšamovića, od 20. kolovoza 1942., Osobnik, *Vladimir Šorš*, APHZSJ.

A koje kriterije je primjenjivao biskup Akšamović kod izbora kandidata za postdiplomski studij, on koji je tijekom 18 godina bio odgojitelj bogoslova, i što je očekivao od profesora teologije, može se naslutiti iz pisma što ga je uputio Jurju Magjercu prigodom slanja na studij Vladimira Šorša: »... Naši alumni svršavaju ovu školsku godinu s gradualnim završnim ispitima, te se više ne vraćaju. Ja Vas lijepo molim, da mi u jednom popratnom pismu iskreno kažete povjerljivo za ravnanje moje osobno, da li su mladi doktori doista u svakom pogledu dakle: naučno-moralno-ascetski i socijalnom pravi *doctores Ecclesiae* sposobni da budu odgojitelji teološke omladine. Meni je to važno znati, jer iz toga što je rimski doktor još ne slijedi da mora biti postavljen na katedru u bogosloviji. Imade i drugih mjesta, gdje treba stručno spremnih svećenika.«⁵⁶

Prema nalogu biskupa Antuna Akšamovića, Vladimir Šorš je napisao molbu kardinalu protektoru Zavoda Fumasoniju Biondiju na latinskome jeziku da ga primi u Zavod sv. Jeronima. Molbu je popratio svojim dopisom, potpisom i biskupskim biljegom biskup Akšamović.⁵⁷ U Zavod sv. Jeronima došao je 2. prosinca 1942. godine. U njemu je ostao do 1948. Studirao je teologiju na Gregorijani. Doktorirao je 3. siječnja 1948. Naslov teze: *Das Debitum der Erbsünde in der Gottesgebälerin bei Joannes Eusebius Nieremberg, S.J. (1595-1658). (Debitum peccati originalis in deigenitrice apud Eusebium Nieremberg S.J.)*. Šorš je tiskom objavio dio doktorske radnje 1948. godine. Jedan primjerak se čuva u knjižnici Zavoda sv. Jeronima. Iz Zavodskih isprava vidljivo je da je vlč. Vladimir Šorš boravio u Zavodu sv. Jeronima u jesen 1964. godine.⁵⁸

11. JURAJ BALOKOVIĆ. Sin Fabijana Balokovića, rodio se u mjestu Sv. Juraj, kraj Donjeg Miholjca, 16. studenoga 1914. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 30. travnja 1939. U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 1945. do 1947. Studirao je filozofiju na Gregorijani. Magistrirao filozofiju 12. lipnja 1947.⁵⁹ U zavodskom arhivu čuva se nekoliko pisama što ih je velečasni Baloković uputio rektorima Zavoda. Tako 15. siječnja 1955. piše iz Buenos Airesa rektoru Jurju Magjercu da posreduje kod Konzistorijalne kongregacije Svete Stolice za apostolat pomoraca, kako bi on dobio jurisdikciju za dušobrižnika na jednome od brodova argentinske prekocean-

⁵⁶ Pismo biskupa Antuna Akšamovića, apostolskog administratora, Jurju Magjercu upućeno je iz Đakova 9. srpnja 1942. Osobnik, *Vladimir Šorš*, APHZSJ.

⁵⁷ Molba br. 3501/942 od 22. kolovoza 1942., Osobnik, *Vladimir Šorš*, APHZSJ.

⁵⁸ Zahvalno pismo rektoru Đuri Kokšić od V. Šorša, 26. listopada 1964., Osobnik, *Vladimir Šorš*, APHZSJ.

⁵⁹ Usp. Osobnik, *Juraj Baloković*, APHZSJ.

ske plovidbe (de la Flota Argentina de Ultramar) bivše kompanije Mihanović – Dodero.⁶⁰ Četiri godine kasnije, u lipnju 1959., Baloković piše iz Švicarske Đuri Kokši. Institut Monte Rosa, u dvorcu D'Arviel kraj Montreuxa raspisao je natječaj za profesora vjeronauka i filozofije na njemačkome odjeljenju kolegija. Baloković se natjecao i moli Đuru Kokšu da ga, ako bude pitan, preporuči za to mjesto.⁶¹ U zavodskome arhivu nema informacija kako je išlo s tim natječajem.

Iz pisama je razvidno da je Baloković bio prijateljski povezan s rektorom Kokšom. S njime se dopisivao. Zanimljiva je Balokovićeva prosudba stanja Crkve i njezine djelatnosti u Domovini, ali i u emigraciji. To izlaže Kokši u jednome pismu 12. kolovoza 1965. Ovdje je donosimo jer ilustrira tjeskobe jednog hrvatskog svećenika, sina Katoličke Crkve, koji želi ostati vjeran svojim svećeničkim, vjerničkim i domoljubnim idealima. »*Crkva u Hrvatskoj i politička emigracija*. O Tvom držanju u tome pitanju doznao sam sâm od Tvojih protivnika iz emigrantske štampe. Iako Te vrlo oštro osuđuju, mene nisu mogli uvjeriti da Tvoj stav nije ispravan, ili da bi bio za Crkvu škodljiv. Već načelno smatram, da nije zadaća predstavnika Crkve u Hrvatskoj raditi za slobodu Hrvatske Države. To je političko pitanje. Krist isto tako nije organizirao borbu protiv Rimskog Carstva. Caru carevo, Bogu Božje! Sadašnje stanje u Jugoslaviji je nemoguće, nepravedno i neprirodno, ali to ne znači da će se to tako skoro slomiti. Crkva mora unutar postojećeg stanja tražiti mogućnost rada. Kardinal Šeper je dokazao, da se i pri sadanjim prilikama može nešto za duše učiniti. Hoćemo li tu šansu izigrati, ako se upregnemo u kola političke emigracije, koja ni sama ne zna što bi činila; koja je dezorjentirana, razrovana i – umorna? A ni religiozno se nije emigracija pokazala na visini unatoč fraza o predzidju kršćanstva i o brani Bijelog Zapada. Danas se Crkva ne veže ni za kulturni okvir, u kojem je 1500 godina izrasla, a kamo li za političku koncepciju jednog naroda, pa makar tu koncepciju zastupala i većina. Ja i slični, koji smo se kompromitirali s jednim političkim stavom, izgubili smo mogućnost raditi u Domovini. Zašto bismo bili protiv rada onih, koji to nekako mogu? Pogotovo, kad koncesije koje zahtjeva režim, nisu za vjeru od bitnog značenja.«⁶² Juraj Baloković je premi-

⁶⁰ Pismo Jorge Balokovich, Policl. Pirovano. Monroe 3555, Buenos Aires, od 15. siječnja 1955., Osobnik, *Juraj Baloković*, APHZSJ.

⁶¹ Georg Balokovic, pismo Đuri Kokši, od 22. lipnja 1959. iz Kornwestheima, Osobnik, *Juraj Baloković*, APHZSJ.

⁶² Georg Baloković, Pfarrer, Betzenweiler, 12. kolovoza 1965., pismo Đuri Kokši, Osobnik, *Juraj Baloković*, APHZSJ.

nuo u mjestu Bettswailer kod Ulma u Njemačkoj, 5. rujna 1967. Pokopan je u istome mjestu 7. rujna 1967.

12. VIKTOR POSPIŠIL. Rodio se u Beču, u Austriji, 4. veljače 1915. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 16. lipnja 1940. U jednoj bilješci rektor Zavoda sv. Jeronima, Juraj Magjerec, za njega piše da je austrijski državljani i da je stigao u Rim po dekretu svoga biskupa iz Đakova, od 17. listopada 1945., s nakanom da studira crkveno pravo. Pospišil je neko vrijeme stanovao u Rimu kod časnih sestara, Žalosne Gospe u ulici Borgo S. Spirito 41/c. Budući da se to protivilo odredbi Kongregacije za redovnike i sjemeništa, on je predstavio molbu rektoru Magjercu da ga primi u Zavod sv. Jeronima. Pospišil je također izvijestio rektora da je 17. ožujka 1947. napisao molbu Sv. kongregaciji za istočnu Crkvu da bi ga primila u svoju službu i potom odredila kamo je potrebno. To su mu iz spomenute Kongregacije i obećali, »uz uvjet, da dobijem prethodnu ekskardiaciju iz đakovačke i inkardiaciju u križevačku biskupiju.«⁶³ Glede prijema Pospišila u Zavod, Magjerec je zapisao: »primljen kao gost s obzirom na ratne prilike i što je svećenik đakovačke biskupije, ali pošto je strani državljani, nema pravo da bude primljen u Zavod sv. Jeronima.«⁶⁴

Tajnik Svete kongregacije za istočnu Crkvu, kardinal Eugenio Tisserant, uputio je 16. veljače 1948. molbu Jurju Magjercu, u kojoj ga moli da ga izvijesti o Viktoru Pospišilu »il quale dovrebbe essere incardinato nella Diocesi di Crisio, entrare al Pontificio Collegio Ruteno, passare al rito bizantino per rendersi atto a svolgere il sacro ministero tra i fedeli di questo rito.«⁶⁵ Magjerec je odgovorio na spomenutu molbu 23. veljače, rekavši da Pospišil boravi u Zavodu sv. Jeronima od 8. lipnja 1946. Istaknuo je njegove ljudske, svećeničke i studentske vrline.⁶⁶ U »Popisu studenata Croaticuma« rektor Magjerec za Pospišila je zapisao: »Promijenio je obred i početkom 1948. se preselio u Zavod sv. Jozafata da se priuči istočnom obredu. Pripada Križevačkoj eparhiji. Križevačke biskupije svećenik.«⁶⁷ Viktor Pospišil je boravio u Zavodu sv. Jeronima od 1946. do 1948. Na Gregorijani je studirao kanonsko pravo. Doktorirao je 4. studenoga 1949.

⁶³ Pismo Viktora Pospišila Jurju Magjercu od 24. ožujka 1947., Osobnik, *Viktor Pospišil*, APHZSJ.

⁶⁴ Juraj Magjerec, Vittorio Pospišil, Roma li 15/5 1947., Osobnik, *Viktor Pospišil*, APHZSJ.

⁶⁵ Eugenio Card. Tisserant, Sacra Congregazione »Pro Ecclesia Orientali«, Prot. n. 214/47, 16 febbraio 1948.

⁶⁶ Juraj Magjerec, 23. veljače 1948., Osobnik, *Viktor Pospišil*, APHZSJ.

⁶⁷ *Popis studenata Chroaticuma*, str. 18., APHZSJ.

Naslov teze: *Die Rechtsstellung des Patriarchen der Serbischen Kirche in der Kirchenverfassung von 1931-1947*. U Zavodu sv. Jeronima čuva se izvorni rukopisni doktorski rad Viktora Pospišila. U zavodskoj knjižnici nalazi se i jedan primjerak tiskanog izvatka Pospišilove doktorske radnje iz 1950.

13. IVAN JEMRIĆ. Rodio se u Šiškovcima, 16. prosinca 1930. Gimnaziju je polazio u Zagrebu, u Dječeačkome sjemeništu na Šalati i potom na Biskupskom liceju u Đakovu. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu 1956. godine. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 29. lipnja 1955. U akademskoj godini 1960./61. pohađao je Katolički bogoslovni fakultet u Ljubljani, gdje je i diplomirao teologiju. Upraviteljem župe u Oprisavcima bio je od 13. srpnja 1956. do 1. rujna 1962.⁶⁸ Đakovački biskup Stjepan Bäuerlein uputio je 3. rujna 1962. molbu kardinalu protektoru Zavoda Paolu Marelliju da primi Ivana Jemrića u Zavod.⁶⁹ U Zavod sv. Jeronima došao je 12. rujna 1962. U njemu je ostao šest godina (1962.-1968.).

Studirao je pravo na Fakultetu kanonskoga i građanskog prava na Lateranskom sveučilištu. Pohađao je i »Studio Rotale«. Doktorirao je 6. studenoga 1967. Naslov teze: *De iure accusandi matrimonium in limine novi iuris condendi (can. 1971)*. Jemrić je 1968. tiskom objavio izvadak iz doktorske radnje. Dva primjerka ovog izvatka nalaze se u knjižnici Zavoda sv. Jeronima. Po povratku sa studija imenovan je profesorom na Visokoj teološkoj školi u Đakovu. U zavodskom arhivu sačuvano je više pisama što ih je vlč. Jemrić uputio rektoru Kokši za vrijeme studija, ali i kasnije iz Đakova. Preminuo je 18. svibnja 1995. Pokopan je u selu Šiškovci, 19. svibnja 1995.⁷⁰

14. SLAVKO PLATZ. Sin Franje Platza i Kate rođ. Ištvanović, rodio se u Deletovcima, kraj Vinkovaca, 3. svibnja 1935. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 29. lipnja 1961. Bio je upraviteljem župe Čerević (1961.-1965.) i privremeni upravitelj Kamenice (1963.-1965.). Biskup Stjepan Bäuerlein uputio je 27. studenoga 1965. molbu kardinalu protektoru Zavoda sv. Jeronima, Paolu Marelliju da primi u Zavod vlč. Slavka Platza.⁷¹ U molbi biskup navodi da je Slavko Platz već stigao u Zavod. Rektor Zavoda Đuro Kokša

---

⁶⁸ Osobnik, *Ivan Jemrić*, APHZSJ.

⁶⁹ Pismo-molba biskupa Stjepana Bäuerleina br. 1525/62, od 3. rujna 1962., Osobnik, *Ivan Jemrić*, APHZSJ.

⁷⁰ Usp. M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 214.-215.

⁷¹ *Molba Stjepan Bäuerleina*, br. 1895/1965, od 27. studenoga 1965., APHZSJ.

piše da je Slavko Platz došao u Zavod sv. Jeronima 28. rujna 1965.⁷² U Zavodu je boravio od 1965. do 1970. Studirao je filozofiju na Gregorijani. Doktorirao je 24. listopada 1970. Naslov teze: *Intuitio et cognitio existentiae Dei secundum Nicolaum O. Losskij. Investigatio in epistemologia philosophiae russicae religiosae*.⁷³ Izvadak iz doktorske radnje objavio je na hrvatskom jeziku 1994. godine. Dva primjerka nalaze se u zavodskoj knjižnici.

Sedamdesetih godina bilo je aktualno pokretanje glasila Zavoda sv. Jeronima pa je na poziv uredničkog vijeća da dostavi svoje podatke odgovorio iz Đakova i Slavko Platz. U istome dopisu, od 4. siječnja 1971., javlja da je nakon povratka sa studija u Rimu, preuzeo u Đakovu službe prefekta bogoslova 1. i 2. godine i prefekta studija za iste. Isto tako bio je profesorom filozofije na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu, danas Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu.⁷⁴ Bio je prorektor (1977.-1979.) i rektor Visoke bogoslovne škole (1981.-1983.).

15. ANDRIJA ŠULJAK. Rodio se 23. listopada 1936., u Josipovcu u župi Punitovci kod Đakova. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 29. lipnja 1962. Bio je upraviteljem župe Oprisavci (1962.-1966.). Upravljaio je neko vrijeme i župom Trnjani. Biskup Stjepan Bäuerlein u molbi rektoru Đuri Kokši, za prijem Andrije Šuljaka u Zavod sv. Jeronima, piše: »Od 1. rujna 1962. godine do danas nalazio se u pastoralnoj službi u biskupiji. Rad mu je bio vrlo naporan, ali nije štedio svojih sila, da odgovori povjerenim zadacima.«⁷⁵

Istovremeno, biskup Stjepan Bäuerlein uputio je 25. kolovoza 1966. pismo kardinalu protektoru Paolu Marelliju »da se udostoji svećenika Đakovačke biskupije Andriju Šuljaka pridružiti među pitomce Hrvatskog zavoda sv. Jeronima« (»ut sacerdotem dioeceseos Diacovensis Andream Šuljak inter alumnos Collegii Croatici s. Hyeronimi aggregare dignetur«⁷⁶). Šuljak je boravio u Zavodu sv. Jeronima 1966.-1971. Studirao je crkvenu povijest na Gregorijani. Doktorirao je 18. prosinca 1971. Naslov teze: *Il Vescovo G. G. Strossmayer e il*

⁷² Tako piše u izjavi Đuro Kokša »All'Ispektorato Generale di P.S. presso il Vaticano via Borgo Angelico N.6, Roma«, 9. studenoga 1965., Osobnik, *Slavko Platz*, APHZSJ.

⁷³ Usp. M. SRAKIĆ, *Odgojitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 224.

⁷⁴ Pismo Slavka Platza od 4. siječnja 1971., Osobnik *Slavko Platz*, APHZSJ.

⁷⁵ Biskup Stjepan Bäuerlein, br. 2122/1966., Osobnik, *Andrija Šuljak*, APHZSJ.

⁷⁶ Molba biskupa Stjepana Bäuerleina kardinalu Paolu Marelliju, br. 2122/1966., 25. kolovoza 1966., Osobnik, *Andrija Šuljak*, APHZSJ.

Concilio Vaticano I. Šuljak je objavio dio svoje doktorske radnje 1995. godine. Dva primjerka nalaze se u zavodskoj knjižnici.

Nakon povratka u Biskupiju, izvješćuje rektora Kokšu o svome radu: »Posla imamo ne samo dosta, i previše! Predajem ovaj I. semestar: Opća povijest Crkve 3 sata tjedno, patrologija 1 sat, povijest kršćanske umjetnosti 1 sat i još imam dva sata talijanski.«⁷⁷ Na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu, danas Katolički bogoslovni fakultet, predaje povijest, metodologiju znanstvenoga rada, patrologiju.... Bio je i rektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu 1973.-1977. Pastoralno je angažiran u samostanu sestara sv. Križa u Đakovu.

16. MARIN SRAKIĆ. Rodio se u mjestu Ivanovci, u župi Harkanovci kraj Valpova, 6. srpnja 1937. Nakon osnovne škole u rodnome mjestu, srednju je završio u Dječaćkom sjemeništu u Zagrebu i Biskupskom liceju u Đakovu. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu i Zagrebu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 6. ožujka 1960. Službovao je kao duhovni pomoćnik u Slavonskome Brodu (1960.-1961.) i kao upravitelj župe u Podravskim Podgajcima (1961.-1965.). Kraće vrijeme upravljao je i župom Veliškovci. Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu stekao je licencijat iz teologije. Službu prefekta studija i discipline u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu vršio je 1965.-1967. Biskup Stjepan Bäuerlein uputio je molbu kardinalu Paolu Marelliju, u kojoj ga moli da primi Marina Srakića u Zavod sv. Jeronima.⁷⁸ Rektor Đuro Kokša bilježi da je Marin Srakić ušao u Italiju 19. listopada 1967.⁷⁹ U Zavodu sv. Jeronima Srakić je boravio 1967. do 1970. Studirao je moralnu teologiju na Alfonsijani. Doktorirao je 22. ožujka 1972. Naslov teze: *Studium historico-theologicum problematis belli ac pacis ratione praesertim habita documentorum recentiorum Magisterii*. Marin Srakić objavio je 1975. na hrvatskome jeziku dio svoje doktorske radnje. Jedan primjerak nalazi se u zavodskoj knjižnici.

Nakon povratka sa studija iz Rima, postao je profesorom moralne teologije u Đakovu. Na istoj školi predavao je talijanski i latinski jezik, katolički društveni nauk. Službu prefekta Sjemeništa vršio je od 1970. do 1973. Dvanaest godina bio je rektor Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu. Bio je i rektor Visoke bogoslovne škole u Đakovu (1973.-1975.). Od 1981. naslovni je docent i na

---

⁷⁷ Pismo Andrija Šuljak, Đakovo, 22. studenoga 1972., Osobnik, *Andrija Šuljak*, APHZSJ.

⁷⁸ Stjepan Bäuerlein, Br. 2575/1967, Đakovo, 16 listopada 1967., Osobnik, *Marin Srakić*, APHZSJ.

⁷⁹ Đuro Kokša, Rim, 21 prosinca 1967., Osobnik, *Marin Srakić*, APHZSJ.

Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Izabran za pomoćnog biskupa u Đakovu i naslovnim biskupom cercinskim 2. veljače 1990. Za biskupa je posvećen 24. ožujka 1990. u Đakovu. Biskupom koadjutorom, s pravom nasljedstva u Đakovu, imenovan je 10. veljače 1996. Rezidencijalnim biskupom đakovačkim i srijemskim postao je 6. veljače 1997. Kao đakovački i srijemski biskup izabran je od hrvatskih biskupa na XXV. plenarnom zasjedanju Hrvatske biskupske konferencije, održanom u Krku 20.-23. listopada 2002. godine za člana peteročlane Biskupske komisije za Zavod svetog Jeronima.⁸⁰ U svojstvu predsjednika iste komisije u ak. godini 2002/2003., od 2. do 9. ožujka 2003., biskup Marin Srakić obavio je službenu vizitaciju Zavoda sv. Jeronima.⁸¹

17. LUKA MARIJANOVIĆ. Rodio se u Donjim Andrijevcima, kod Slavonskog Broda, 14. listopada 1943. Osnovnu školu pohađao je rodnome mjestu, a srednju u Zagrebu. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 29. lipnja 1968. Kao svećenik, bio je najprije ekskurent a potom stalni duhovni pomoćnik u novoosnovanoj župi Uzvišenja sv. Križa u Osijeku VI – Retfali. Biskup Stjepan Bäuerlein uputio je 11. listopada 1969. molbu kardinalu Paolu Marelliju protektoru i Đuri Kokši, rektoru Zavoda, da prime u Zavod Luku Marijanovića⁸².

Svećenik student Luka Marijanović boravio je u Zavodu sv. Jeronima od 1969. do 1974. Studirao je teologiju na Papinskom lateranskom sveučilištu i biblijske znanosti na Papinskom biblijskom institutu 1970.-1973. Teologiju je magistrirao na Lateranu 12. lipnja 1970. Magisterij iz biblijskih znanosti postigao je na Papinskom biblijskom institutu 5. svibnja 1974.⁸³ Po povratku sa studija profesor je Svetoga pisma na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu, od prošle godine Katolički bogoslovni fakultet, sve do danas. Na istoj školi vršio je i službu tajnika 1975.-1985. Vršio i druge odgovorne službe u Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji.

⁸⁰ Obavijest o izboru msgr. Marina Srakića u povjerenstvo za Zavod sv. Jeronima poslao je glavni tajnik HBK Vjekoslav Huzjak, 9. studenoga 2002., Osobnik, *Marin Srakić*, APHZSJ.

⁸¹ *Mons. Marin Srakić, Godišnja vizitacija, izvještaj*, Br. J-6/2003., 8. ožujka 2005., APHZSJ.

⁸² Stjepan Bäuerlein, Molba kardinalu protektoru (na latinskome jeziku) br. 2506/1969, Đakovo, 11. listopada 1969. i rektoru Zavoda, pod istim brojem, na hrvatskome jeziku. Osobnik, *Luka Marijanović*, APHZSJ.

⁸³ Pontificium Institutum Biblicum, *Elenco degli ex'alumni del Pontificio Istituto Biblico (1909-1999)*, Roma, 1999., str. 87; M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 219.

18. IVAN ZIRDUM. Rodio se u Rastovači, u Bosni i Hercegovini, 4. ožujka 1941. Obitelj Zirdum preselila je iz Hercegovine u Slavoniju, najprije u Podgorač i potom u Đakovo. Osnovnu školu završio je u Đakovu. Gimnaziju je završio u Sjemeništu na Šalati i u Đakovu, gdje je i maturirao. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 29. lipnja 1967. Nakon ređenja bio je kratko kapelan u Đakovu (1967.-1968.), a potom dvije i pol godine upravitelj župe Trnava (1968.-1970.). Biskup Stjepan Bäuerlein predstavio ga je rektoru Zavoda Đuri Kokši u pismu 2. rujna 1970.⁸⁴ Istoga dana biskup je uputio i molbu kardinalu Paolu Marelliju da primi Ivana Zirduma u Zavod.⁸⁵ U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 1970. do 1975. godine. Studirao teologiju na Gregorijani. Doktorirao 3. veljače 1975. Naslov teze: *Die Gottheit Christi als geoffenbarte Wahrheit nach der Lehre Bellarmins*. Moderator doktorske radnje bio je isusovac Jean Galot. Prema ondašnjim propisima, 20. ožujka 1975. Ivan Zirdum je nakon doktorata pismeno izvijestio kardinala protektora o položenom doktoratu i o objavljivanju izvotka iz doktorske radnje.⁸⁶ Dva primjerka objavljenog izvotka doktorske radnje čuvaju se u zavodskoj knjižnici.

Kao i drugi članovi Zavoda sv. Jeronima, i Ivan Zirdum se povremeno pismeno javljao rektoru Zavoda. Napose je zanimljivo pismo Đuri Kokši, u kojemu ga Zirdum izvješćuje o požaru u đakovačkome Sjemeništu.⁸⁷ U Zavodu je Zirdum vršio tri godine službu zavodskoga knjižničara.⁸⁸ Profesor je fundamentalne teologije (1975.-1980.) i dogmatske teologije na Visokoj bogoslovnoj školi, danas Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu.

19. ANTUN ČEČATKA. Rodio se u mjestu Bodovaljci, u župi Rešetari, danas u Požeškoj biskupiji, 29. siječnja 1944. Osnovnu školu završio je u rodnome mjestu i u Slavonskome Brodu, gimnaziju u Zagrebu i Đakovu, a bogoslovne studije u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu, 29. lipnja 1968. Đakovački i Srijemski biskup Stjepan Bäuerlein uputio je molbu rektoru Zavoda, msgr. Đuri Kokši, 21. rujna 1971. da primi u

⁸⁴ Biskup Stjepan Bäuerlein, Ivan Zirdum, uprav. župe kandidat za pitomca Zavoda sv. Jeronima, Br. 2197-1970, 2. rujna 1970., Osobnik, *Ivan Zirdum*, APHZSJ.

⁸⁵ Biskup Stjepan Bäuerlein, Agituer de: J. Zirdum, sacer. dioec. receptione in Collegium S. Hyeronimi, Nrus: 2197-1970, Đakovo, 2. IX. 1970., Osobnik, *Ivan Zirdum*, APHZSJ.

⁸⁶ Osobnik, *Ivan Zirdum*, APHZSJ.

⁸⁷ Pismo od 23. lipnja 1972, Osobnik, *Ivan Zirdum*, APHZSJ.

⁸⁸ Pismo rektoru od 20. rujna 1973., Osobnik, *Ivan Zirdum*, APHZSJ.

Zavod Antuna Čečatku.⁸⁹ Donoseći biografske podatke, biskup Bäuerlein kaže da je Čečatka nakon ređenja, do dolaska u Rim na studij, bio kapelan u Osijeku II »kod g. Emila Mayera, te poslije njegove smrti kroz pola godine privremeni upravitelj iste župe, a dolaskom novog župnika opet kapelan do 30. rujna, kojim je danom – radi studija – razriješen službe.⁹⁰

Biskup Bäuerlein je istoga dana, 21. rujna 1971., uputio molbu i kardinalu Paolu Marelliju, protektoru Zavoda, da Čečatku primi u Zavod.⁹¹ U Zavodu sv. Jeronima Čečatka je boravio 1971.-1978. Studirao je istočno bogoslovlje na Papinskom istočnom institutu.⁹² Magistrirao je 14. srpnja 1974. Doktorirao je 23. studenoga 2000. godine. Naslov teze: *Videnje Crkve J. J. Strossmayera (1815-1905), Perspektive jedinstva sa slavenskim pravoslavnim crkvama*. Moderator doktorske radnje bio mu je prof. Ivan Golub.⁹³ Izvorni rukopisni primjerak radnje čuva se u Zavodu sv. Jeronima. Čečatka je 2001. godine tiskom objavio cjelovitu doktorsku radnju. Jedan primjerak nalazi se u zavodskoj knjižnici. U akademskoj godini 1973./1974. Antun Čečatka vršio je u Zavodu službu studentskog dekana. Na tu službu izabrali su ga studenti Zavoda 25. listopada 1973. Rektor Kokša je potvrdio njegov izbor.⁹⁴ Predaje na Visokoj bogoslovnoj školi, danas Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, ekumensku teologiju i istočnu liturgiku.

20. PERO ARAČIĆ. Rodio se u Grku, u župi Žeravac u Bosni i Hercegovini, 1. srpnja 1944. Osnovnu školu je pohađao u Grku kraj Dervente i Slavonskome Brodu, a gimnaziju u Zagrebu i Đakovu. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 29. lipnja 1969. Po mandatu bolesnog biskupa đakovačkog i srijemskog Stjepana Bäuerleina, tadašnji kanonik kancelar u Biskupskome ordinarijatu u Đakovu uputio je 3. srpnja 1973. molbu rektoru Zavoda Đuri Kokši da primi Peru Aračića u Zavod.⁹⁵ Iz uredskih isprava nije jasno da li je rektor Kokša pismeno odgovorio u Đakovo na molbu đakovačkog kancelara. Biskup

⁸⁹ Osobnik, *Antun Čečatka*, APZHSJ.

⁹⁰ *Isto*.

⁹¹ Osobnik, *Antun Čečatka*, APZHSJ.

⁹² M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 208.

⁹³ *Novi doktor teologije*, u: Glas Koncila 10. prosinca 2000., str. 16.

⁹⁴ *Zavodska Kronika 1965.-1974.*, str. 128., APZHSJ.

⁹⁵ Usp. Molba br. 1690/1973, Đakovo, 3. srpnja 1973., Osobnik, *Pero Aračić*, APZHSJ.

Stjepan Bäuerlein je umro 9. kolovoza 1973. Generalni vikar biskupije Ćiril Kos poslao je ponovno molbu rektoru Kokši 24. rujna 1973., kojom ga moli da primi Peru Aračića u Zavod. Kos, među ostalim, u molbi navodi da je Aračić »još kao bogoslov, ali zaređjeni svećenik« ekskurirao u župi Duha Svetoga u Slavonskome Brodu 2, a poslije završenih studija bio kapelanom u župi Uzvišenja sv. Križa u Osijeku 6/Retfala, i u župi Sv. Petra i Pavla u Osijeku 1.⁹⁶ U Zavodu sv. Jeronima Aračić je boravio 1973.-1979. Studirao je pastoralnu teologiju na Lateranumu. Doktorirao 20. lipnja 1979. Naslov teze: *La catechesi prebattesimale nella pastorale odierna*.⁹⁷ Aračić je 1979. tiskom objavio dio svoje doktorske radnje. Dva primjerka objavljenog izvotka iz doktorske radnje nalaze se u knjižnici Zavoda sv. Jeronima. U Zavodu sv. Jeronima vršio je u ak. godini 1974./1975. službu »voditelja pastve i biblijskih petaka«⁹⁸.

Od 1979. do danas, profesor je pastoralne teologije, homiletike i govorničtva na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu (danas KBF u Đakovu). Predavao je i liturgiku. Vršio je službu prefekta bogoslova i sjemeništara (1979.-1983.). Prorektor (1987.-1989.) i potom od 1991. rektor Visoke bogoslovne škole u Đakovu. Vršio(o) i druge odgovorne službe u svojoj dijecezi.

21. IVAN ŠEŠO. Rodio se u Osijeku, 17. studenoga 1939. U rodnome gradu pohađao je osnovnu i srednju školu. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 23. prosinca 1962. Bio je kapelan u Osijeku I (1963.-1968.) i župnik u Ivankovu (1968.-1974.). Đakovački i srijemski biskup Ćiril Kos uputio je na latinskome jeziku 4. listopada 1974. molbu kardinalu Paolu Marelliju, protektoru Zavoda sv. Jeronima, da primi u Zavod Ivana Šešu.⁹⁹ Šešo je u Zavodu sv. Jeronima boravio 1974.-1977. Studirao je duhovnu teologiju na Gregorijani. Magistrirao je 11. lipnja 1976. Naslov magistarske radnje je: *Die Ausbildung der Priesteramtskandidaten in Kroatien von Heute*. Moderator radnje bio je isusovac Gervais Dumeige.¹⁰⁰ Izvorni primjerak radnje u presliku čuva se u

⁹⁶ Molba, Broj 2450/1973, Đakovo 24. rujna 1973., Osobnik, *Petar Aračić*, APHZSJ.

⁹⁷ *Vijest o doktoratu Pere Aračića*, u: Glas Koncila (1979.) 15, str. 19.

⁹⁸ *Zavodska kronika 1974.-1980.*, str. 7., APHZSJ.

⁹⁹ Biskup Kos započinje ovim riječima molbu: »CYRILLUS KOS, episcopus dioecesis Diacovensis seu Bosnensis et Syrmienensis (in Sr Croatia – Jugoslavia) Eminentiam Vestram Reverendissimam suppliciter et humiliter rogat ac petit, ut sacerdotem dioeceseos nostrae Diacovensis seu Bosnensis et Sirmiensis dnum JOANNEM ŠEŠO inter alumnos Pontificii Collegii Croatarum sti Hyeronimi Eminentia Vestra Reverendissima aggregare dignetur.«

¹⁰⁰ Osobnik, *Ivan Šešo*, APHZSJ.

Zavodu sv. Jeronima. U Zavodu sv. Jeronima vršio je u ak. godini 1974./1975. službu ceremonijara.¹⁰¹ Dugi niz godina vršio je službu duhovnika bogoslova u đakovačkoj Bogosloviji. Bio je i profesor duhovnog bogoslovlja.

22. NIKOLA ŠKALABRIN. Rodio se u Zemunu, 19. lipnja 1944. Osnovnu školu završio je u Zemunu, a gimnaziju u Zagrebu, u sjemeništu na Šalati i u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 29. lipnja 1969. Nakon ređenja bio je kapelan u Bizovcu, zatim župnik u Levanjskoj Varoši. U akademskoj godini 1973./74. obnašao je službu generalnog prefekta u đakovačkom Bogoslovnom sjemeništu.¹⁰² Đakovački i Srijemski biskup Ćiril Kos uputio je 22. svibnja 1974. dopis rektoru Đuri Kokši, u kojemu ga moli da predvidi u Zavodu sv. Jeronima dva mjesta za nove svećenike studente iz Đakovačke i Srijemske biskupije u narednoj akademskoj godini.¹⁰³ Nakon Kokšina pozitivnog odgovora 1. listopada 1974., biskup Kos uputio je 4. listopada iste godine molbu kardinalu protektoru Zavoda Paolu Marelliju da primi u Zavod sv. Jeronima Nikolu Škalabrina.¹⁰⁴ Istoga dana uputio je istu molbu i rektoru Zavoda.¹⁰⁵

Nikola Škalabrin je boravio u Zavodu sv. Jeronima od 10. listopada 1974.¹⁰⁶ do 1980. godine. Studirao je kanonsko pravo na Fakultetu kanonskog prava na Papinskome sveučilištu Gregoriana i pohađao i završio »Studio Rotale«. U pismu rektoru Zavoda Kokši, 5. listopada 1976. godine, biskup Kos piše: »... na molbu i želju našeg svećenika g. Nikole Škalabrina, redovitog studenta crkvenoga prava na Gregorijani u Rimu, ovim odobravam i preporučam, da mu se omogući i pohađanje kursa za odvjetnika Svete Rimske Rote.«¹⁰⁷ Škalabrin je magistrirao iz prava 1976. Doktorirao je, također iz prava na istome sveučilištu 14. ožujka 1986. Naslov doktorske teze je: *De vaginismo et inconsumatione Matrimonii in decisionibus rotalibus (1945.-1975.)*. Moderator radnje bio mu je isusovac Ignacio Gordon. U knjižnici Zavoda sv. Jeronima čuva se jedan primjerak doktorske radnje Nikole Škalabrina. Radnju je objavio u Đakovu

¹⁰¹ *Zavodska kronika 1974.-1980.*, str. 7., APHZSJ.

¹⁰² Osobnik, *Nikola Škalabrin*, APHZSJ.

¹⁰³ Usp. dopis br. 1335/1974, Đakovo, 22. svibnja 1974., Osobnik, *Nikola Škalabrin*, APHZSJ.

¹⁰⁴ Molba je pisana na latinskome jeziku i nosi nadnevak 4. listopada 1974. Vidi Osobnik, *Nikola Škalabrin*, APHZSJ.

¹⁰⁵ Molba biskupa Kosa Br. 2144-5/1974-ad, 4. listopada 1974., Osobnik, *Nikola Škalabrin*, APHZSJ.

¹⁰⁶ Osobnik, *Nikola Škalabrin*, APHZSJ.

¹⁰⁷ Dopis biskupa Ćirila Kosa, br. 2045/1976., Đakovo 5. listopada 1976., Osobnik, *Nikola Škalabrin*, APHZSJ.

1997. godine. U Zavodu sv. Jeronima vršio je u ak. godini 1974./1975. službu II. zavodskog knjižničara.¹⁰⁸ U ak. godini 1975./1976., 1976./1977. bilježio je Zavodsku kroniku. U ak. godini 1976./1977. vršio je službu studentskog dekana.¹⁰⁹ Po povratku sa studija, glavna mu je dužnost, do danas profesor crkvenoga prava na đakovačkoj Teologiji (danas KBF u Đakovu). Bio je prorektor i rektor Visoke bogoslovne škole u Đakovu.

23. MARKO TOMIĆ. Sin Franje Tomića i Agice Tomić rođ. Dugalić, rodio se u Harkanovcima, 28. studenoga 1952. Osmogodišnju školu pohađao je u rodnim Harkanovcima, a gimnaziju u Zagrebu, u Sjemeništu na Šalati (dvije godine) i Đakovu (dvije godine), gdje je i maturirao 1971. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu od 1971. do 1977. Od kolovoza 1973. do studenoga 1974. bio je na odsluženju vojnog roka u Rijeci. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu, 29. lipnja 1977. Od 1977. do 1978. bio je župnim pomoćnikom u župi Sv. Petra i Pavla u Osijeku.

Biskup Ćiril Kos uputio je 30. lipnja 1978. godine molbu rektoru Zavoda Đuri Kokši da primi u Zavod Marka Tomića. U istoj molbi biskup piše da će Tomić studirati biblijsku teologiju.¹¹⁰ Ovoj molbi prethodilo je pismo biskupa Kosa rektoru Kokši već 28. kolovoza 1977., u kojem moli načelan odgovor za jedno slobodno mjesto u Zavodu sv. Jeronima, za novog svećenika studenta u ak. godini 1978./1979.¹¹¹ Biskup Ćiril Kos uputio je 25. rujna 1978. molbu i kardinalu protektoru Zavoda, Paolu Marelliju, da primi Marka Tomića u Zavod.¹¹²

Marko Tomić je boravio u Zavodu sv. Jeronima u razdoblju od 28. rujna 1978. do 21. lipnja 1984. Studirao je biblijsku teologiju na Papinskome sveučilištu Gregorijana. Magistrirao je iz biblijske teologije u listopadu 1980.¹¹³ Naslov magistarske radnje: *Il concetto di »elpis« nelle Lettere agli Efesini e ai Colossesi*. Moderator radnje bio je isusovac prof. Emilio Rasca. Uz razne odgovorne službe u svojoj biskupiji, na đakovačkoj Teologiji (danas KBF u Đakovu) predavao je grčki jezik, De Mysterio Christi i Sveto pismo, što predaje i danas.

¹⁰⁸ Zavodska kronika 1974.-1980., str. 7., APHZSJ.

¹⁰⁹ Zavodska kronika 1974.-1980., str. 72., APHZSJ.

¹¹⁰ Molba br. 1280/1978., Đakovo 30. lipnja 1978., Osobnik, *Marko Tomić*, APHZSJ.

¹¹¹ Zahvala i Molba, Broj 1860/1977., Đakovo, 28. kolovoza 1977., Osobnik, *Marko Tomić*, APHZSJ.

¹¹² Vidi Molbu na latinskome jeziku, Đakovo, die 25 Septembris 1978., Osobnik, *Marko Tomić*, APHZSJ.

¹¹³ Usp. M. SRAKIĆ, *Odgojitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 234.

24. JOSIP BERNATOVIĆ. Rodio se u Štitaru, 21. listopada 1948. Osmogodišnju školu završio je u Štitaru 1963. godine. Gimnaziju je pohađao u Zagrebu, u Sjemeništu na Šalati, i Đakovu gdje je i maturirao 1967. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu 1974. godine, na Visokoj bogoslovnoj školi (danas Katolički bogoslovni fakultet). Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu, 24. ožujka 1974. Od 1974. – 1975. bio je kapelan u Slavonskome Brodu I. Od 1975. do 1976. bio je župnik župe Rokovci-Andrijaševci. Tri godine, od 1976. do 1979., bio je prefekt u đakovačkoj Bogosloviji. Biskup Ćiril Kos uputio je 28. svibnja 1979. molbu rektoru da primi Josipa Bernatovića u Zavod sv. Jeronima.¹¹⁴ Drugog listopada biskup Kos upućuje molbu rektoru Kokši, koji je istovremeno i pomoćni zagrebački biskup, da primi u Zavod dvojicu svećenika iz Đakovačke i Srijemske biskupije što ih kani poslati na studij: Josipa Bernatovića i Đuru Gašparovića.¹¹⁵ Dan kasnije, 3. listopada 1979., biskup Kos šalje molbu kardinalu protektoru Zavoda, Paolu Marelliju, da primi u Zavod Josipa Bernatovića i Đuru Gašparovića.¹¹⁶

Josip Bernatović boravio je u Zavodu sv. Jeronima od 29. rujna 1979. do početka srpnja 1984. Studirao je pedagogiju na Fakultetu odgojnih znanosti, na Papinskom salezijanskom sveučilištu. Magistrirao je 30. lipnja 1984.¹¹⁷ Naslov magistarske radnje: *La conoscenza dei candidati all'entrata del seminario maggiore*. Moderator radnje bio je salezijanac prof. Pietro Gianola. U godini 1982./83. bio je povjerenik za šport u Zavodu.¹¹⁸ Po povratku sa studija vršio je odgovorne službe u svojoj biskupiji: tajnik Visoke bogoslovne škole u Đakovu (1985.-1989.), prefekt Bogoslovnog sjemeništa (1984.-1989.), i potom rektor Sjemeništa, do danas. Od 1984. profesor je psihologije i pedagogije od 1984. na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu (danas KBF u Đakovu).

25. ĐURO GAŠPAROVIĆ. Sin Antuna Gašparovića i Ruže rođ. Bešker, rodio se u Golubincima 20. lipnja 1951. Osmogodišnju školu završio je u rodnome mjestu, a srednju u sjemenišnoj Gimnaziji na Šalati u Zagrebu i u Đakovu.

¹¹⁴ Molba br. 1085/1979., Đakovo, 28. svibnja 1979, Osobnik, *Josip Bernatović*, APHZSJ.

¹¹⁵ Molba, *Josip Bernatović i Đuro Gašparović, svećenici đakovačke biskupije, studij u Rimu*, Đakovo, 2. listopada 1979., Osobnik, *Josip Bernatović*, APHZSJ.

¹¹⁶ Molba, Josephi Bernatović et Georgii Gašparović sacer. dioec. in Pontif. Colleg. Croat. sti Hyeronimi receptione, Đakovo, die 3. Octobris 1979, Osobnik, *Josip Bernatović*, APHZSJ.

¹¹⁷ M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 206.

¹¹⁸ *Zavodska konferencija 25. listopada 1982.*, APHZSJ.

Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu, 29. lipnja 1977. Bio je najprije kapelan u Rumi, u Srijemu (1977.-1978.), a potom upravitelj župe u Irigu (1978.-1979.). U Zavodu sv. Jeronima boravio je 1979.-1997. Studirao liturgijsku teologiju na Anselmijanumu i kanonsko pravo na Lateranumu. Magistrirao liturgijsku teologiju 14. veljače 1989. Naslov magistrarske radnje: *La Chiesa, il ministero e la santità. Studio storico-teologico delle collette del 'Proprium de sanctis' del Messale di Paolo VI*. Imenovan vicerektorom Zavoda sv. Jeronima 24. listopada 1980. Od srpnja 1992. do imenovanja za biskupa bio je djelatnik Kongregacije za evangelizaciju naroda. Naslovnim biskupom Mattijane i pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim imenovan je 5. srpnja 1996. Posvećen je za biskupa u Đakovu 5. listopada 1996.

26. ZVONKO PAŽIN. Sin Đure Pažina i Marije Pažin, rodio se 25. siječnja 1955. u Novim Mikanovcima, u župi Vođinci. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu, u razdoblju od 1974. do 1980. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je 29. lipnja 1980. Biskup Ćiril Kos uputio je molbu rektoru Zavoda Ratku Periću 1. listopada 1981. da primi u Zavod Zvonka Pažina.¹¹⁹ Istoga dana biskup je pismeno zamolio kardinala protektora Zavoda, Paola Marellija, da Pažina primi u Zavod.¹²⁰ Nakon svećeničkog ređenja 1980., do dolaska u Zavod 1981. godine, Pažin je bio kapelan u župi sv. Petra i Pavla u Osijeku I. Rektor Ratko Perić je odgovorio 6. listopada biskupu Kosu da je Pažin primljen u Zavod.¹²¹ U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 26. rujna 1981. do 10. lipnja 1987.¹²²

Studirao je liturgijsku teologiju na Anselmijanumu. Magistrirao je 1. lipnja 1984. Doktorirao 28. svibnja 1987. Naslov teze: *I frutti della Pasqua nella vita del cristiano. Analisi teologica dell'eucologia del Tempo pasquale del Messale Romano di Paolo VI*. Moderator radnje bio je prof. M. Augé C.M.F. Izvadak iz doktorske radnje objavio je 1987. godine. Jedan primjerak nalazi se u knjižnici Zavoda sv. Jeronima. U ak. godinama 1982./83.¹²³, 1983./84.¹²⁴,

¹¹⁹ Molba, Zvonko Pažin, svećenik, studij u Rimu, Br. 1073/1981-ad, Đakovo, 1. listopada 1981., Osobnik, *Zvonko Pažin*, APJZSJ.

¹²⁰ Molba se nalazi u: Osobnik, *Zvonko Pažin*, APHZSJ.

¹²¹ Vidi dopis Ratka Perića br. 40/1981., Rim, 6. listopada 1981., Osobnik, *Zvonko Pažin*, APHZSJ.

¹²² Dopis, R – 63/1987., Rim, 11. lipnja 1987., Osobnik, *Zvonko Pažin*, APHZSJ.

¹²³ *Zavodska konferencija 25. listopada 1982.*, APHZSJ.

¹²⁴ *Zavodska konferencija 29. studenoga 1983.*, APHZSJ.

1984./85.¹²⁵, 1985./86.¹²⁶ Pažin je bio zavodski kroničar (od 1983. do 24. listopada 1986.). Profesor je liturgike na đakovačkoj Teologiji (danas KBF u Đakovu). Župnik u Čepinu od 1991.

27. MARKO JERKOVIĆ. Sin Đure Jerkovića¹²⁷ i Mande Jerković rođene Katalinić¹²⁸, rodio se u Oprisavcima 24. ožujka 1958. Osmogodišnju školu završio je u Oprisavcima 1965.-1973., a Srednju ekonomsku u Slavonskome Brodu 1973.-1977. U maturationalnoj svjedodžbi Marka Jerkovića, s nadnevkom od 27. lipnja 1977., piše: »Kandidat je na osnovi čl. Zakona o srednjem obrazovanju (Narodne novine br. 30/1971.) oslobođen od polaganja završnog ispita, te se na osnovi uspjeha u toku školovanja ocjenjuje općom ocjenom – ODLIČAN /5/«. ¹²⁹ Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu 1977.-1983. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u Đakovu 29. lipnja 1983. Nakon svećeničkog ređenja vršio je službu kapelana u Srijemskoj Mitrovici 1983.-1984., a potom u Osijeku I, u župi Sv. Petra i Pavla (1984.-1985.).

Biskup Ćiril Kos uputio je 22. kolovoza 1985. molbu rektoru Ratku Periću da primi u Zavod Marka Jerkovića.¹³⁰ Rektor Perić odgovorio je 4. listopada da je »vlč. Jerković primljen u ovaj Zavod kao redovni student-svećenik«. ¹³¹ U Zavodu sv. Jeronima boravio je 1985.-1989. Studirao pastoral mladih i katehetiku na fakultetu odgojnih znanosti na Papinskom salezijanskom sveučilištu. Diplomirao je odgojne znanosti (pastoral mladih i katehetiku) 30. lipnja 1987.¹³² Magistrirao je 9. ožujka 1989. Naslov magistarske radnje: *L'opera catechetica del Vescovo Stjepan Bäuerlein e il suo significato per la catechesi della diocesi di Đakovo dopo la seconda guerra mondiale (1945-1973)*. Moderator radnje bio je salezijanac prof. Ubaldo Gianetto. Nakon završenog studija Jerković je vršio službu prefekta u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu (1989.-1991.), tajnika Visoke bogoslovne škole (KBF). Na istoj školi predavao je katehetiku.

¹²⁵ *Zavodska konferencija 22. studenoga 1984.*, APHZSJ.

¹²⁶ *Zavodska konferencija, 16. siječnja 1986.*, APHZSJ.

¹²⁷ Đuro Jerković preminuo je 27. listopada 1988. dok mu je sin Marko bio pitomac Zavoda sv. Jeronima. Osobnik, *Marko Jerković*, APHZSJ.

¹²⁸ Manda Jerković, rođ. Katalinić, preminula je uskoro nakon supruga Đure, 9. prosinca 1988. Osobnik, *Marko Jerković*, APHZSJ.

¹²⁹ Preslik maturationalne svjedodžbe, Osobnik, *Marko Jerković*, APHZSJ.

¹³⁰ Molba, Marko Jerković, svećenik, moli se prijem u Hrv. Zavod sv. Jeronima, Br. 1378/1985, Đakovo 22. kolovoza 1985., Osobnik, *Marko Jerković*, APHZSJ.

¹³¹ R-50/1985., Rim, 4. listopada 1985, Osobnik, *Marko Jerković*, APHZSJ.

¹³² Preslik diplome u Osobnik, *Marko Jerković*, APHZSJ.

Preminuo je u Đakovu, 26. siječnja 2001. Pokopan je sutradan na mjesnom groblju u Oprisavcima.¹³³

28. ĐURO HRANIĆ. Iz mjesta Cerić, sin Stjepana Hranića i Eve Hranić rođ. Marković, rodio se u Vinkovcima 20. ožujka 1961. Osnovnu školu pohađao je u Ceriću (1967.-1971.) i Nuštru (1971.-1975.), srednju u Osijeku (1975.-1977.) i u Biskupskoj gimnaziji J.J. Strossmayera u Đakovu (1977.-1979.). Maturirao je u Đakovu. Vojni rok služio je u Prištini i Prizrenu od travnja 1982. do svibnja 1983. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu (1979.-1986.).¹³⁴ Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je u Đakovu biskup Ćiril Kos 29. lipnja 1986. Od 1986. do 1987. bio je kapelan u župi Presvetog Imena Marijina u Osijeku III. Tijekom te godine obnašao je i službu tajnika Instituta za teološku kulturu laika, sa sjedištem u župnim prostorima gore spomenute župe.¹³⁵ Biskup Ćiril Kos zamolio je rektora Ratka Perića u ožujku 1987.¹³⁶ za jedno mjesto u Zavodu, na što je rektor pozitivno odgovorio 10. travnja.¹³⁷ Dopisom od 5. listopada, biskup Kos priopćava rektoru Ratku Periću da na odobreno mjesto u Zavodu šalje na studij dogmatske teologije Đuru Hranića.¹³⁸ Rektor Perić javio je 16. listopada 1987. biskupu Kosu da je vlč. Hranić došao u Zavod i da se upisao na studij dogmatske teologije.¹³⁹

Đuro Hranić boravio je u Zavodu sv. Jeronima 1987.-1993. Studirao je dogmatsku teologiju na Gregorijani. Magistrirao je 15. lipnja 1989. godine. Naslov magistarske radnje: *La teologia del corpo nelle catechesi di Giovanni Paolo II (5. sett. 1979 - 28 nov. 1984)*. Moderator magistarske radnje bio mu je isusovac prof. Pierre Adnes. Doktorirao je 1. lipnja 1993. Naslov teze: *L'uomo immagine di Dio nell'insegnamento di Giovanni Paolo II (1978-1988)*. Moderator radnje bio je isusovac prof. Luis F. Ladaria. Za vrijeme studija na

¹³³L. S., *Marko Jerković, svećenik*, u: Glas Koncila (2001.) 6, str. 20. O životu i djelu M. Jerkovića usp. još *In memoriam † Mr. Marko Jerković, profesor katehetike*, u: Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije (2001.) 2, str. 139.-141.

¹³⁴Osobnik, *Đuro Hranić*, APHZSJ.

¹³⁵Usp. preslik isprave kojom ga Ćiril Kos razrješuje službe tajnika Instituta za teološku kulturu laika, Osobnik, *Đuro Hranić*, APHZSJ.

¹³⁶Prijem novog kandidata u Zavod, molba, br. 613/1987., Đakovo 27. ožujka 1987., Osobnik, *Đuro Hranić*, APHZSJ.

¹³⁷R-38/1987., APHZSJ.

¹³⁸Đuro Hranić, svećenik, prijava u Zavod i upis na studij dogmatike, Broj. 613/1987., Đakovo, 5. listopada 1987., Osobnik, *Đuro Hranić*, APHZSJ.

¹³⁹R - 91/1987., Rim, 16. listopada 1987., Osobnik, *Đuro Hranić*, APHZSJ.

Gregorijani paralelno je pohađao 4 godine (1989.-1993.) školu za stručnjake u predbračnim i bračnim savjetovalištim »U.C.I.P.E.M. Unione Consultori Italiani Prematrimoniali e Matrimoniali. Scuola di Formazione per Consulenti Familiari Psicologi e Operatori di Consultorio. Consultorio 'La Famiglia'«. Kao završni diplomski rad u ovoj školi izradio je pismenu radnju *La solitudine dell'uomo. Condizione preliminare e negazione della comunione umana*. Moderator radnje bila je prof. Barbara Lombardi. Na kraju je primio diplomu obiteljskog savjetnika.¹⁴⁰ U knjižnici Zavoda sv. Jeronima čuvaju se sva tri spomenuta izvorna rukopisna Hranićeva rada, diplomski rad, magistarski i doktorski rad. Čuvaju se također i dva primjerka objavljenog izvotka Hranićeve doktorske radnje (1993.g). Kroz više godina Đuro Hranić bio je bibliotekarom zavodske knjižnice Sv. Jeronima.¹⁴¹

U Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu vršio je službu prefekta discipline i studija (1993.-1996.). Profesor je dogmatske teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Uređivao je Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije. 5. srpnja 2001.¹⁴² imenovan je pomoćnim biskupom đakovačkim i srijemskim i naslovnim biskupom Gaudiabe. Posvećen za biskupa u Đakovu 22. rujna 2001.

29. VLADIMIR DUGALIĆ. Sin Stjepana Dugalića i Miroslave Dugalić rođ. Erić, rodio se u Osijeku 12. veljače 1965. Osmogodišnju školu završio je u Osijeku 1971.-1979. Srednju školu je započeo u Osijeku (1979.-1981.), a završio na Biskupskoj gimnaziji J.J. Strosmyera (1981.-1983.). Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu 1989. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je Ćiril Kos u Đakovu 29. lipnja 1989. Nakon ređenja bio je kapelanom u Donjem Miholjcu od 1. rujna 1989. do 5. siječnja 1990. Nakon toga obnašao je kapelansku službu u Osijeku III od 5. siječnja 1990. do 15. kolovoza 1990. i službu tajnika Instituta za teološku kulturu laika. Biskup Ćiril Kos uputio je 19. srpnja 1990. molbu rektoru Ratku Periću da primi u Zavod sv. Jeronima Vlatka Dugalića. U molbi, među ostalim, Kos piše: »imenovanjem novog pomoćnog biskupa, koji je ujedno i profesor moralne teologije na našoj visokoj Bogoslovnoj školi, prisiljeni smo što prije naći njemu nasljednika na toj katedri.«¹⁴³

¹⁴⁰ Preslik diplome, Osobnik, *Đuro Hranić*, APHZSJ.

¹⁴¹ Zavodska konferencija 26. listopada 1987., APHZSJ; Zavodska konferencija, 13. studenoga 1989., APHZSJ. Godišnji izvještaj o Zavodu i Crkvi svetog Jeronima za ak. godinu

¹⁴² Usp. A. JARM, *Mons. dr. Đuro Hranić imenovan biskupom*, u: Glas Koncila, (2001.), XXVIII., str. 3.

¹⁴³ Molba, Vlatko Dugalić, svećenik, prijava u Zavod i upis na studij moralne teologije, br. 1415/1990., Đakovo, 19. srpnja 1990., Osobnik, *Vlatko Dugalić*, APHZSJ.

Rektor Perić je odgovorio pozitivno na molbu biskupa Kosa, tako da je Dugalić stigao u Zavod 7. rujna i odmah započeo s učenjem talijanskog jezika na sveučilištu Urbaniana. U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 7. rujna 1990. do 1995. godine. Studirao je moralnu teologiju na Accademiji Alfonsijana. Magistrirao 15. veljače 1993. Naslov magistarske radnje: *La religiosità popolare e la formazione della coscienza. Prospettiva fondamentale del magistero contemporaneo*. Moderator radnje bio je prof. Sabatino Maiorano. Doktorirao je 14. prosinca 2001. Naslov doktorske teze: *La religiosità popolare e la formazione della coscienza. Analisi dei libri di preghiere in lingua croata nella Slavonia (Croazia) dal 1850-1918*). Po jedan izvorni primjerak Dugalićeve magistarske i doktorske radnje čuva se u Zavodu sv. Jeronima. U zavodskoj knjižnici se nalazi i izvadak objavljene doktorske radnje. Moderator doktorske radnje bio je također prof. Sabatino Majorano.¹⁴⁴ U Zavodu sv. Jeronima Dugalić je obnašao službu bibliotekara kroz više godina. Po povratku sa studija profesor je moralne teologije i katoličkog društvenog nauka na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Uređuje Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije i časopis Diacovensia.

30. GRGO GRBEŠIĆ, najmlađi od sedmero djece u obitelji Vjekoslava Grbešića i Anice rođene Cigić, rodio se u mjestu Dobrkovići, kod Širokog Brijega (Bosna i Hercegovina), 28. veljače 1964. Obitelj Grbešić se već 1965. preselila u Tovarnik pa je Grgo djetinjstvo i mladost proveo u Tovarniku. Osmogodišnju školu završio je u Tovarniku (1971-1979) a Srednju građevinsku školu, s maturom, u Vinkovcima (1979.-1982.). Poslije završene prve godine studija na Višoj građevinskoj školi u Osijeku, prelazi u Bogoslovno sjemenište u Đakovu, gdje upisuje i završava filozofsko-teološki studij (1985.-1991.). Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je biskup Ćiril Kos u đakovačkoj stolnici 29. lipnja 1991. Odmah nakon ređenja biskup Ćiril Kos poslao ga je na studij crkvene povijesti u Rim.¹⁴⁵ Rektor Zavoda Ratko Perić odgovorio je biskupu Kosu da je Grbešić primljen u Zavod.¹⁴⁶

U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 6. rujna 1991. do 4. srpnja 1997.¹⁴⁷ Studirao je crkvenu povijest na Gregorijani. Doktorirao je 25. svibnja 1999.

¹⁴⁴ Usp. M. TOMIĆ, *Vladimir Dugalić: Novi doktor moralne teologije*, u: Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije (2002.) 1, str. 57.; BN., *Novi doktor moralnoga bogoslovja*, u: Glas Koncila (2001.) 51, str. 20.

¹⁴⁵ Usp. Dopis Ćirila Kosa rektoru Zavoda Ratku Periću, Br. 1441-1442/1991., Đakovo, 19. srpnja 1991., Osobnik, *Grgo Grbešić*, APHZSJ.

¹⁴⁶ Dopis R-59/1991., Rim, 13. rujna 1991., Osobnik, *Grgo Grbešić*, APHZSJ.

¹⁴⁷ Osobnik, *Grgo Grbešić*, APHZSJ.

Naslov teze: *La questione dei »passaggi« dalla Chiesa Ortodossa serba alla Chiesa Cattolica nella Diocesi Đakovo e Srijem dal 1941 al 1945.* Izvorni primjerak doktorske radnje čuva se u Zavodu sv. Jeronima. Moderator radnje bio je isusovac prof. Josep Benitez. Grbešić je u Zavodu sv. Jeronima bio pisac zavodske kronike od 1992. do 1994. godine. Po povratku sa studija iz Rima predaje crkvenu povijest i metodologiju na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Župnik je u Đakovačkim Selcima.

31. BOŽE RADOŠ. Sin Ivana Radoša i Matije rođ. Gudelj, rodio se u Crvenicama kraj Tomislavgrada (onda Duvno) u Bosni i Hercegovini, 5. rujna 1964. Obitelj Radoš se 1973. preselila u Kuševac kraj Đakova. Osnovnu školu pohađao je u Crvenicama i Đakovu (1971.-1979.). Gimnaziju je završio u Zagrebu, u Sjemeništu na Šalati, i Đakovu u Biskupskoj gimnaziji J.J. Strossmayera (1979.-1983.), gdje je i maturirao. Vojsku je služio u Čupriji i Beogradu (1985.-1986.).¹⁴⁸ Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu od 1983. do 1990. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je Ćiril Kos u stolnici u Đakovu 29. lipnja 1990. Od 1990. do 1991. bio je župni vikar u Osijeku III i tajnik Instituta za teološku kulturu laika.¹⁴⁹ Biskup Ćiril Kos zamolio je rektora Zavoda Ratka Perića za dva nova studentska mjesta u Zavodu sv. Jeronima u ak. godini 1991./1992. Rektor Perić je u travnju 1991. odgovorio potvrdno na biskupovu molbu.¹⁵⁰ Jedan od te dvojice je Bože Radoš, kojeg biskup Kos šalje na studij duhovnosti, o čemu javlja rektoru dopisom u srpnju iste godine.¹⁵¹

Radoš je u Zavod došao 6. rujna 1991. i odmah je započeo tečaj talijanskoga jezika na Papinskome sveučilištu Urbaniana.¹⁵² U Zavodu sv. Jeronima boravio od 6. rujna 1991.¹⁵³ do srpnja 1997. godine.¹⁵⁴ Studirao je duhovnu teologiju na Gregorijani. Magistrirao je 8. lipnja 1994. godine. U Zavodu sv. Jeronima obnašao je kroz više godina službu ceremonijara. Po povratku sa studija imenovan je duhovnikom Bogoslovnog sjemeništa u Đakovu. Predaje duhovno bogoslovlje na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu.

¹⁴⁸ Osobnik, *Božo Radoš*, APHZSJ.

¹⁴⁹ Usp. Dopis Ćirila Kosa rektoru Zavoda Ratku Periću, Br. 1441-1442/1991., Đakovo, 19. srpnja 1991., Osobnik, *Božo Radoš*, APHZSJ.

¹⁵⁰ R – 33 A/1991., Rim, 13. travnja 1991., Osobnik, *Božo Radoš*, APHZSJ.

¹⁵¹ Dopis Ćirila Kosa rektoru Zavoda Ratku Periću, Br. 1441-1442/1991., Đakovo, 19. srpnja 1991., Osobnik, *Božo Radoš*, APHZSJ.

¹⁵² R – 61/1991., Rim, 13. rujna 1991., Osobnik, *Božo Radoš*, APHZSJ.

¹⁵³ Osobnik, *Božo Radoš*, APHZSJ.

¹⁵⁴ *Popis studenata Croaticuma*, str. 101., APHZSJ.

32. IVAN ĆURIĆ. Sin Ante Ćurića i Pavke Ćurić rođ. Kolak, rodio se u Slavonskom Brodu 1. prosinca 1964. Osnovnu školu završio je u Slavonskome brodu 1971. do 1979. Gimnaziju je završio u Zagrebu, u Sjemeništu na Šalati (1979.-1981.) i u Biskupskoj gimnaziji J.J. Strossmayera u Đakovu, gdje je i maturirao. Vojsku je odslužio u Banjoj Luci u Bosni i Hercegovini (1983.-1984.). Filozofsko-teološki studij započeo je u Đakovu na Visokoj bogoslovnoj školi u Bogoslovnome sjemeništu (1984.-1987.) i nastavio kao član Zavoda Germanicum – Hungaricum na Papinskome sveučilištu Gregorijana (1987.-1989.). Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je u đakovačkoj stolnici biskup Ćiril Kos 29. lipnja 1990. Nakon svećeničkog ređenja nastavio je studij filozofije na Gregorijani. Magistrirao je 27. lipnja 1991. Naslov magistarske radnje je: *Značenje i domet 'jastva' u postavkama M. Heideggera*. Moderator radnje bio je isusovac prof. N. Sprokel. U 1991. godini službovao je u Osijeku (župa Donji Grad), i potom u Bogoslovnom sjemeništu u Đakovu (1991.-1993.). U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 23. rujna 1993. do 30. lipnja 1996. godine.¹⁵⁵ Studirao je filozofiju na Gregorijani.¹⁵⁶ Po povratku sa studija imenovan je prefektom u Bogoslovnome sjemeništu u Đakovu i profesorom filozofije na Katoličkom Bogoslovnom Fakultetu u Đakovu.

33. VINKO SITARIĆ. Iz Đakova, sin Pavla Sitarića i Marije Sitarić rođ. Slišković, rodio se u Osijeku 28. svibnja 1968. Osmogodišnju školu pohađao je u Đakovu 1975.-1983. Gimnaziju je započeo u Zagrebu, u Sjemeništu na Šalati (1983.-1985.), a završio na Biskupskoj gimnaziji J.J. Strossmayera u Đakovu (1985.-1987.), gdje je i maturirao. Vojsku je služio u Smederevskoj Palanki 1987./1988. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu od 1988.-1993. godine. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je u đakovačkoj stolnici biskup Ćiril Kos 29. lipnja 1994. Glazbom se počeo baviti u osmogodišnjoj školi, pohađajući privatne satove glasovira kod sestara svetoga Križa u Đakovu.

Kao đakon započeo je 1993. godine studij crkvene glazbe na Papinskom glazbenom institutu. U akademskoj godini 1993./1994. na istome Institutu je i stanovao. Biskup Ćiril Kos uputio je u veljači 1994. molbu rektoru Antonu Benvinu da Vinka Sitarića primi u Zavod sv. Jeronima.¹⁵⁷ Rektor Benvin je mo-

¹⁵⁵ Osobnik, *Ivan Ćurić*, APHZSJ.

¹⁵⁶ M. SRAKIĆ, *Odgovitelji u Bogoslovnom sjemeništu i profesori na Teologiji u Đakovu od 1806. do 1996.*, str. 209.

¹⁵⁷ Molba, Vinko Sitarić, đakon, primitak u Zavod sv. Jeronima u ak. godini 1994./95., Br. 489/1994., Đakovo, 15. veljače 1994., Osobnik, *Vinko Sitarić*, APHZSJ.

lbu riješio pozitivno 12. srpnja.¹⁵⁸U Zavodu sv. Jeronima Sitarić je boravio od jeseni 1994. do 26. lipnja 2002. godine. Postigao licencijat iz orgulja 22. lipnja 1999. Završni ispit za maestra iz crkvene glazbe položio je 14. lipnja 2002.¹⁵⁹ Tijekom boravka u Zavodu sv. Jeronima bio je voditelj pjevanja i orguljaš u Hrvatskoj crkvi svetog Jeronima.

34. IVICA ŠOLA. Sin Ivana Šole i Ive Šola rođ. Kotarac, rodio se u Đakovu 28. kolovoza 1968. Osmogodišnju školu završio je u Đakovu. Srednju školu, s maturom, završio je također u Đakovu u CUO Braća Ribar. Vojsku je služio u Podgorici (Titogradu), u Crnoj Gori 1987. godine. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu (1989.-1994.). Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je biskup Ćiril Kos u đakovačkoj stolnici 29. lipnja 1995. Nakon ređenja pastoralno je djelovao u Osijeku u župi Sv. Petra i Pavla od 1995. do 1996.

Đakovački biskup Marin Srakić uputio je 15. lipnja 1996. molbu rektoru Antonu Benvinu da primi Ivicu Šolu u Zavod sv. Jeronima.¹⁶⁰ Rektor Benvin je odgovorio pozitivno 10. srpnja 1996.¹⁶¹ U Zavodu sv. Jeronima Ivica Šola boravio je od 3. rujna 1996. do 3. lipnja 1998. Studirao je moralnu teologiju na Alfozijanskoj akademiji. Magistrirao 15. studenoga 1998. Naslov magistarske radnje: *I significati del concetto della decisione nella filosofia di Martin Buber*. Moderator radnje bio je prof. Bruno Hidber. U akademskoj godini 1996./1997. vršio je službu ceremonijara u Zavodu i crkvi Sv. Jeronima.¹⁶²

35. IVAN ANDRIĆ. Iz Strizivojne u Slavoniji, sin Ivana i Anice rođ. Damjanović, potječe iz obitelji s petero djece. Rodio se u Osijeku 25. veljače 1972. Krstio ga je upravitelj župe Mitar Dragutinac u Strizivojni, u župnoj crkvi Sv. Martina Biskupa, 2. travnja 1972. godine. Sakramenat prve sv. pričesti primio je u Strizivojni. Msgr. Ćiril Kos biskup đakovački i srijemski podijelio mu je sv. potvrdu u Strizivojni 28. lipnja 1987. godine. Osmogodišnju školu završio je u Strizivojni od 1979. do 1987. godine. Kao sjemeništara Đakovačke biskupije, srednju školu je pohađao u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu (1987.-1989.), a završio, s maturom na Biskupijskoj gimnaziji J.J. Strossmayer-

¹⁵⁸ R – 35/1994., Rim, 12. srpnja 1994., Osobnik, *Vinko Sitarić*, APHZSJ.

¹⁵⁹ J. BOGDAN, *Vinko Sitarić novi maestro crkvene glazbe*, u: Glas Koncila (2002.) 25, str. 5.

¹⁶⁰ Molba br. 1204/1996., Đakovo, 15. lipnja 2006., Osobnik, *Ivica Šola*, APHZSJ.

¹⁶¹ R – 35/1996., Rim, 10. srpnja 1996., Osobnik, *Ivica Šola*, APHZSJ.

¹⁶² Svi podatci su uzeti iz Osobnika, *Ivica Šola*, APHZSJ.

ra u Đakovu (1989.-1991.). Glazbom se počeo baviti dok je bio u Sjemeništu na Šalati. Filozofsko-teološki studij završio je na Teologiji u Đakovu u razdoblju od 1991. do 1997. godine. Za vrijeme teških ratnih razaranja Vukovara i cijele Slavonije, đakovačka Bogoslovija (studenti, odgojitelji i profesori) privremeno je 1991. godine preseljena u Matersburg u Austriji. Tako je i Ivan Andrić proveo dio svoga školovanja u Austriji dok se bogoslovija nije 1992. opet vratila u Đakovo.

Đakonski red podijelio mu je msgr. Ćiril Kos u đakovačkoj stolnici 5. svibnja 1996. godine. Za svećenika ga je zareadio msgr. Marin Srakić, đakovački i srijemski biskup, u đakovačkoj stolnici 29. lipnja 1997. godine. Mladu misu je slavio u Strizivojnoj 27. srpnja 1997. godine. Dekretom msgr. Marina Srakića, đakovačkog i srijemskog biskupa, u jesen 1997. upisao je u Rimu studij crkvene glazbe na Papinskom Institutu za crkvenu glazbu.¹⁶³ U klasi prof. Valtera Marzillija postigao je stupanj magistra u zbornome dirigiranju. Akademski naslov maestra iz crkvene glazbe – smjer dirigiranja-postigao je u 28. lipnja 2004. na Papinskom glazbenom institutu u Rimu. U Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima boravio je od 30. kolovoza 1997. do 1. srpnja 2004.¹⁶⁴ Kroz sedam godina bio je zborovođa i orguljaš u Hrvatskoj crkvi sv. Jeronima.¹⁶⁵ Nastupao je kao član zbora »Schola Gregoriana Romana« te u oktetu Papinskoga instituta za crkvenu glazbu.¹⁶⁶

36. MATO MIĆAN. Iz mjesta Piškorevci, sin Josipa Mićana i Marije Mićan rođ. Hanulak, rodio se u Đakovu 7. travnja 1970. Osmogodišnju školu pohađao je u Piškorevcima od 1977. do 1985. Gimnaziju je pohađao u Sjemeništu na Šalati u Zagrebu (1985.-1987.) i u Biskupskoj gimnaziji J.J. Strossmayera u Đakovu (1987.-1989.), gdje je i maturirao. Vojni rok je odslužio u Podgorici (Titogradu) u Crnoj Gori, 1989.-1990. Filozofsko-teološki studij započeo je na Visokoj bogoslovnoj školi u Đakovu (1990.-1992), a potom, kao član Zavoda Germanicum-Hungaricum, nastavio na Papinskome sveučilištu Gregorijana u Rimu, 1992.-1995. Za đakona Đakovačke i Srijemske biskupije zareadio ga je u rimskoj isusovačkoj crkvi Sv. Ignacija Maximilian Eichern, biskup Linza u

¹⁶³ Usp. Dekret Biskupskog ordinarijata u Đakovu, s potpisom msgr. Marina Srakića, br. 1288/1997., 10. srpnja 1997., Osobnik, *Ivan Andrić*, APHZSJ.

¹⁶⁴ *Ivan Andrić*, Osobnik, APHZSJ.

¹⁶⁵ *Ivan Andrić*, Osobnik, APHZSJ.

¹⁶⁶ Usp. I. ĆURIĆ, *Svećenik Ivan Andrić novi maestro crkvene glazbe*, u: *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije* (2004.) 7-8, str. 561; J. BOGDAN, *Dva maestra crkvene glazbe*, u: *Glas Koncila* (2004.) 28, od 11. srpnja 2004., str. 5.

Austriji. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaredio ga je biskup Ćiril Kos u đakovačkoj stolnoj crkvi 29. lipnja 1996.

Biskup Marin Srakić uputio je 10. srpnja 1997. molbu rektoru Juri Bogdanu da primi u Zavod Matu Mićana.¹⁶⁷ Rektor Bogdan je pozitivno odgovorio 18. srpnja.¹⁶⁸ Mato Mićan je boravio u Zavodu sv. Jeronima od 18. listopada 1997. do 27. rujna 1998. Studirao kanonsko pravo na Gregorijani. Magistrirao je kanonsko pravo 19. lipnja 1997. Naslov magistarske radnje: *Le leggi irritanti ed inabilitanti nel CIC*. Moderator radnje bio je prof. Brian Ferme.

37. DRAGO TUKARA. Sin Ilije Tukare i Ruže Tukare rođ. Kaurin, rodio se u Gundincima 7. travnja 1965. Otac Ilija doselio je u Slavoniju nakon II. svjetskoga rata iz mjesta Sasina kraj Sanskoga Mosta u Bosni i Hercegovini. Sa suprugom Ružom Ilija je imao osmero djece. Dragu je krstio u Gundincima župnik Drago Kolesar 12. travnja 1965. Prvu sv. pričest primio je u rodnim Gundincima. Sakramenat sv. potvrde podijelio mu je mons. Ćiril Kos u Gundincima 25. lipnja 1977. Osmogodišnju školu pohađao je u Gundincima (1973.-1981.). Kao sjemeništarc Đakovačke i Srijemske biskupije pohađao je Interdijecezansku školu na Šalati u Zagrebu (Sjemenište) u razdoblju od 1981. do 1983. i potom dvije godine u Biskupijsku gimnaziju J.J. Strossmayera u Đakovu (1983.-1985.), gdje je i maturirao 1985. godine. Vojni rok služio je u Puli od 1. kolovoza 1985. do 8. rujna 1986. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Đakovu od 1986. do 1992. Svećenički red primio je u đakovačkoj stolnici polaganjem ruku mons. Ćirila Kosa 29. lipnja 1992. godine. Mladu misu slavio je u rodnim Gundincima 5. srpnja 1992. godine. Na mladoj misi propovijedao mu je Nedjeljko Čutura. Nakon svećeničkog ređenja pastoralno je djelovao u Osijeku u župi Sv. Petra i Pavla (1992.-1993.). Poslije toga bio je četiri godine, također u Osijeku, u župi Uzvišenja sv. Križa (1993.-1997.).

Biskup Marin Srakić poslao je molbu 10. srpnja 1997. rektoru Juri Bogdanu da primi u Zavod sv. Jeronima Dragu Tukaru.¹⁶⁹ Rektor Bogdan molbu je pozitivno riješio 18. srpnja 1997.¹⁷⁰ Drago Tukara došao je u Zavod sv. Jeronima na studij patrologije 30. kolovoza 1997. godine. Upisao je najprije tečaj

¹⁶⁷ Molba, Mr. Mato Mićan, svećenik student, primanje u Zavod, Br. 1292/1997., Đakovo 10. srpnja 1997., Osobnik, *Mato Mićan*, APHZSJ.

¹⁶⁸ R – 364/1997., Rim, 18. srpnja 1997., Osobnik, *Mato Mićan*, APHZSJ.

¹⁶⁹ Molba, Drago Tukara, župni vikar, primanje u Zavod, Br. 1291/1997., Đakovo, 10. srpnja 1997., Osobnik, *Drago Tukara*, APHZSJ.

¹⁷⁰ R – 363/1997., Rim, 18. srpnja 1997., Osobnik, *Drago Tukara*, APHZSJ.

talijanskoga jezika na Berlitzu u Rimu. Studirao je patrologiju na Patrističkom institutu Augustinianum. Magistrirao je 9. svibnja 1991. godine. Naslov magistarske radnje: *La critica ai ricchi in De Nabuthe historia di Ambrogio*. Moderator radnje bio je prof. Allan Fitzgerald. Doktorirao je 25. lipnja 2003. Naslov teze: *Davide: l'exemplum dell'incarnazione della Parola di Dio. Uno studio dell'Expositio psalmi CXVIII di Ambrogio (David: »Exwmplum« utjelovljenja Riječi Božje. Istraživanje na Izlaganju psalma CXVIII kod sv. Ambrozija)*.¹⁷¹ Izvorni primjerak doktorske radnje čuva se u Zavodu sv. Jeronima. Moderator radnje bio mu je prof. Allan Fitzgerald. Tukara je kroz više godina bio povjerenik za šport u Zavodu sv. Jeronima, sve do 2003. godine. U Zavodu sv. Jeronima boravio je do 2. srpnja 2003. godine kad je odselio u svoju biskupiju.

38. IVICA ČATIĆ. Iz slavonskog mjesta Semeljci, iz obitelji s petero djece, sin Marijana Čatića i Katicice Čatić rođ. Negovec, rodio se u Đakovu 14. lipnja 1967.¹⁷² Krstio ga je u župnoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije u Semeljcima župnik Marko Kolarević 27. lipnja 1967. Sakramenat sv. potvrde podijelio mu je u Semeljcima vlč. Mato Bešlić. Od 1974. do 1982. pohađao je u Semeljcima osmogodišnju školu. Srednju poljoprivrednu školu završio je odličnim uspjehom u Osijeku 1986. godine. U vojsci je bio u Peći, na Kosovu, od 1986. do 1987. godine. Od 1987. do 1991. studirao je ratarstvo na Poljoprivrednom fakultetu u Osijeku. Stupio je u Bogoslovno sjemenište u Đakovu 1991. godine. Od 1991. do 1997. godine studirao je teologiju na Teologiji u Đakovu (KBF). Msgr. Ćiril Kos zaredio ga je za đakona 5. svibnja 1996. godine u Đakovu. Msgr. Marin Srakić podijelio mu je svećenički red, također u Đakovu 29. lipnja 1997. godine. Mladu misu slavio je u Semeljcima 20. srpnja 1997. godine. Na Mladoj misi propovijedao mu je prof. Sv. pisma mr. Luka Marijanović. Župnim vikarom u Petrovaradinu, u župi Uzvišenja sv. Križa, bio je od 15. kolovoza 1997. do 15. kolovoza 1998. godine.

U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 31. kolovoza 1998. do 2. lipnja 2004. godine.¹⁷³ Studirao biblijsku teologiju na Papinskome sveučilištu Gregorijana. Magistrirao 20. lipnja 2001. Naslov magistarske teze: *Il lamento su Gerusalemme. Elementi sintatici, semantici e pragmatici di Mt 23, 37-39*. Rad

¹⁷¹ Izvještaj o doktoratu Drage Tukare vidi: *Doktorirao Drago Tukara*, u: IKA, od 2. srpnja 2003., br. 26, str. 24.-25.; *Drago Tukara – novi doktor patrologije*, u: Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije (2003.) 7-8, str. 548.

¹⁷² Osnovni biografski podatci uzeti su iz Osobnika *Ivice Čatića*, APHZSJ.

¹⁷³ Osobnik, *Ivica Čatić*, APHZSJ.

je izradio pod vodstvom profesora Massima Grillija. Doktorirao 7. studenoga 2006. na sveučilištu Gregoriana. Naslov teze: *Gerusalemme nel Vangelo di Matteo*. Moderator rada bio je Massimo Grilli. Po jedan primjerak Čatićevog magistarskog i doktorskog rada čuva se u Zavodu sv. Jeronima.

39. IVICA RAGUŽ. Iz Đakova, sin Boška i Klare Raguž rođ. Vuletić, rodio se u Osijeku 26. rujna 1973. Osmogodišnju školu pohađao je u Đakovu 1980. do 1988. Gimnaziju je završio u Sjemeništu na Šalati u Zagrebu, u razdoblju od 1988. do 1992. kad je i maturirao. Kao bogoslov Đakovačke i Srijemske biskupije, filozofsko-teološki studij pohađao je u Đakovu (1994.-1997.) i u Rimu, kao član Zavoda Germanicum-Hungaricum na Papinskome sveučilištu Gregorijana (1994.-1997.). Za đakona je zaređen u Rimu 3. svibnja 1997. Reditelj je bio biskup Imre Asztrik Várszegi, benediktinski opat iz Pannonhalme u Mađarskoj. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je biskup Marin Srakić u đakovačkoj stolnici 29. lipnja 1998. Mladu misu slavio je 12. srpnja 1998.

U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 5. listopada 1999. do 25. siječnja 2002. Studirao je fundamentalnu teologiju na Gregorijani i Weston Jesuit School of Theology u Bostonu (USA). Magistrirao fundamentalnu teologiju na Gregorijani 15. lipnja 1999. Doktorirao je na Gregorijani 24. siječnja 2002. Naslov teze: *Sinn für das Gott-Menschliche. Transzendental-Theologisches Gespräch zwischen den Ästhetiken von Immanuel Kant und Hans Urs von Balthasa.*¹⁷⁴ Moderator teze bio je benediktinac prof. Elmar Salman. Izvorni primjerak doktorske radnje čuva se u Zavodu sv. Jeronima.

40. ZDENKO ILIĆ. Iz mjesta Bošnjaci, sin Ivana i Ivke Ilić rođ. Kopic, rodio se Vinkovcima 3. lipnja 1973. godine. Sakrament krštenja podijelio mu je župnik Antun Bačić u župnoj crkvi Sv. Martina u Bošnjacima 23. lipnja 1973. U istoj crkvi primio je i prvu sv. pričest. Krizmao ga je u rodnoj župi u Bošnjacima 27. travnja 1986. đakovački i srijemski biskup Ćiril Kos. Osmogodišnju školu završio je u Bošnjacima 1980.-1988. u *Osnovnoj školi fra Tome Bernarda Leakovića*. Prvi razred srednje škole Elektrotehničkog smjera završio je u Županji (1988./1989.). Kao sjemeništarač Đakovačke i Srijemske biskupije, u Dječeačkome sjemeništu na Šalati u Zagrebu završio je II. razred (1989./1990.) na sjemenišnoj srednjoj školi. Treći razred pohađao je na Biskupijskome liceju u Đakovu. Zbog ratnih okolnosti Biskupijski licej je morao prestati radom pa je

¹⁷⁴s. S. M. FILIPOVIĆ, *Novi doktor teologije*, u: Glas Koncila (2002.) 6, str. 5.

Zdenko Ilić četvrti razred gimnazije, s maturom, završio u Zagrebu na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji.

Filozofsko-teološki studij pohađao je u Đakovu od 1992. do 1998. godine. Za đakona zaređio ga je u đakovačkoj stolnici Sv. Petra i Pavla 27. travnja 1997. godine dijecezanski biskup Marin Srakić. Isti biskup zaređio ga je za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije u Đakovačkoj stolnici 29. lipnja 1998. Mladu misu slavio je u Bošnjacima 12. srpnja 1998. godine. Propovijedao mu je dr. Slavko Platz profesor filozofije. Od 1998. do 2000. bio je župni vikar u Đakovu, u župi Svih Svetih. Od 2000. do 2002. obnašao je službu župnika u župi Sv. Mihaela arkandela u Kneževim Vinogradima.¹⁷⁵ U Zavod svetog Jeronima došao je 30. kolovoza 2002. godine. Studira kanonsko pravo na Papinskome sveučilištu Gregorijana. Magistrirao 19. lipnja 2004.¹⁷⁶ Naslov teze za magisterij: *Il diritto al matrimonio secondo il canone 1058*. Radnju je izradio pod vodstvom profesora Janosza Kowala. U akademskoj godini 2004./2005. diplomirao je na Gregorijani sudsku crkvenu praksu Rimske rote. Priprema doktorat iz crkvenoga prava.

41. JOSIP BOŠNJAKOVIĆ, iz Bapske, sin Josipa Tomislava Bošnjakovića i Marije rođ. Duvnjak, rodio se 29. rujna 1978. u Vukovaru. Krstio ga je župnik i dekan Nikola Bogdanić 28. listopada 1978. u Bapskoj, u župnoj crkvi Sv. Jurja mučenika. Sakrament prve svete pričesti primio je 1987. godine u Bapskoj. Msgr. Marin Srakić, pomoćni biskup đakovački i srijemski, podijelio mu je sakrament sv. potvrde 1. srpnja 1990. Osmogodišnju školu pohađao je u Bapskoj od 1984. do 1988., zatim u Šarengradu od 1988. do 1991. Zbog ratnih stradanja i opasnosti, od 1991. do 1992. godine boravio je u Njemačkoj u Fürthu kraj Nürnberga. Tu je pohađao godinu dana na njemačkome jeziku VI. razred osmogodišnje škole. Osmi razred završio je u Zagrebu (Novi Retkovac) od 1992. do 1993. Srednju školu pohađao je kao vanjski đak u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu (Šalata) gdje je i maturirao 26. svibnja 1997. godine.

Kao laik, upisao je filozofsko-teološki studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu 1997. godine. U đakovačku Bogosloviju stupio je 1999. godine, gdje je i nastavio započeti teološki studij. Diplomirao je teologiju 4. rujna 2002. godine. Za đakona ga je zaređio đakovački i srijemski biskup msgr. Marin Srakić u đakovačkoj katedrali 27. listopada 2002. godine. Isti biskup zaređio ga

---

¹⁷⁵Svi biografski podatci uzeti su iz Osobnika, *Zdenko Ilić*, APHZSJ, Rektorat.

¹⁷⁶*Popis studenata Croaticuma*, APHZSJ.

je za svećenika 29. lipnja 2003. u đakovačkoj katedrali. Mladu misu slavio je u Bapskoj 20. srpnja 2003. godine. Propovijedao mu je msgr. Željko Jurak. U Zavodu sv. Jeronima došao 31. kolovoza 2004. Studira odgojne znanosti, smjer psihologija, na Papinskom sveučilištu Salesijana. U Zavodu obnaša službu povjerenika za šport od 2004. do danas.

42. DAVOR VUKOVIĆ. Iz Ivankova, sin Ivica Vukovića i Anice rođ. Jurković, rodio se u Vinkovcima 2. studenoga 1978. Krstio ga je vlč. Đuka Marić u Vinkovcima, u župi Sv. Euzebija i Poliona 2. prosinca 1978. Sin je jedinac, nema ni braće ni sestara. Sestra Dunja preminula je kao dijete 1984. godine. Sakrament prve sv. pričesti primio je u Ivankovu u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja 1978. godine. Msgr. Marin Srakić, tada pomoćni biskup u Đakovu, podijelio mu je sakrament sv. potvrde u lipnju 1993. Djetinjstvo je proveo u Ivankovu, gdje je 1993. završio i osnovnu školu u Osnovnoj školi Augusta Cesarca. U Vinkovcima je pohađao jezičnu gimnaziju »M.A. Reljković« od 1993. do 1997. godine. Oslobođen je polaganja mature. Nije bio u vojsci. Nakon mature upisao je studij teologije u Đakovu i stupio u đakovačko Bogoslovno sjemenište. (1997. – 2002.) Diplomirao je na teologiji u Đakovu 3. rujna 2002. godine. Iste jeseni započeo je đakonski praktikum u župi Sv. Ćirila i Metoda u Osijeku. Za đakona ga je zaređio 27. listopada 2002. u đakovačkoj stolnici msgr. Marin Srakić, rezidencijalni đakovački i srijemski biskup.

Za prezbitera Đakovačke i Srijemske biskupije zaređio ga je u Đakovu (stolnica) msgr. Marin Srakić 29. lipnja 2003. godine. Mladu misu je slavio u Ivankovu 5. srpnja 2003. godine. Propovijedao mu je msgr. Tadija Pranjić. Nakon ređenja bio je župnim vikarom u župi Sv. Petra i Pavla u Osijeku od 20. kolovoza 2003. do 20. kolovoza 2004. godine. U Zavodu sv. Jeronima došao je 30. kolovoza 2004.¹⁷⁷ Studira fundamentalnu teologiju na Papinskome sveučilištu Gregorijana. Magistrirao je 20. lipnja 2006. Naslov magistarske radnje: *Dio e linguaggio nella teologia di Eberhard Jüngel*. Izvorni primjerak radnje čuva se u Zavodu sv. Jeronima. Moderator radnje bio je isusovac prof. Donath Hercsik.

43. JOSIP VRANČIĆ. Iz Tovarnika, sin Antuna Vrančića i Živke Vrančić rođ. Lipavić, rodio se u Vukovaru 25. ožujka 1978. Krstio ga je Ivo Burik, župnik u Tovarniku, u župnoj crkvi Sv. Mateja, apostola i evanđelista 30. travnja 1978. Prvu sv. pričest primio je u Tovarniku. Krizman je u Velom Lošinju 31.

¹⁷⁷ Podatci su uzeti iz Osobnika, *Davor Vuković*, APHZSJ.

svibnja 1992. Sakrament krizme podijelio mu je msgr. Josip Bozanić, tadašnji krčki biskup, kasnije kardinal i nadbiskup u Zagrebu. Dne 21. rujna 1991. godine Tovarnik je bio okupiran od Jugoslavenske narodne armije i srbijanskih postrojbi »Beli Orlovi« pa je obitelj Vrančić otišla u izbjeglištvo na otok Lošinj. U Tovarnik su se vratili 1999. godine.

Osmogodišnju školu Josip je pohađao od 1984. do 1991. u Tovarniku, u Osnovnoj školi Antuna Gustava Matoša. Od 1991. do 1992. završio je osmi razred u Velom Lošinju u prognaničkoj školi Topusko. Naime, cijela osmogodišnja škola iz Tovarnika, s učenicima i nastavnicima, djelovala je u izbjeglištvu u Velom Lošinju. Nakon završene osmogodišnje škole obitelj Vrančić preselila je iz Velog Lošinja u prognaničko naselje Blace u Rokovcima, pored Vinkovaca. Josip upisuje 1992. Zdrastvenu školu u Vinkovcima, smjer veterinarski tehničar. Maturirao je s odličnim uspjehom 28. lipnja 1996. godine na istoj školi u Vinkovcima.

Filozofsko-teološki studij završio je na Teologiji u Đakovu 2002. godine. Msgr. Marin Srakić zaredio ga je za đakona u đakovačkoj stolnici 27. listopada 2001. Isti biskup zaredio ga je za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije 29. lipnja 2002. godine, također u Đakovu. Mladu misu slavio je u Tovarniku 21. srpnja 2005. godine. Propovijedao mu je Florijan Kvetek. Vrančić je bio kapelan u Đakovu, u župi Svih svetih od 15. kolovoza 2002. do 31. srpnja 2005. godine. U Zavod sv. Jeronima došao je 4. rujna 2005. Tečaj talijanskoga jezika pohađao je na Berlitzu u Rimu tijekom mjeseca rujna 2005. Studira dogmatsku teologiju na Papinskome sveučilištu Gregorijana.

44. VEČESLAV TUMIR. Sin Petra Tumira i Marije rođ. Marković, rodio se 1. srpnja 1977. u Osijeku. Za svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije zaređen je u đakovačkoj stolnici Sv. Petra i Pavla 29. lipnja 2002. godine. U Zavod sv. Jeronima došao je 2. rujna 2003. godine. Kao svećenik gost, boravio je u Zavodu mjesec dana. Nakon završenog tečaja talijanskoga jezika na Berlitzu, sa svećenicima studentima prve godine studija iz Zavoda sv. Jeronima, preselio je 11. listopada 2003. godine u Papinsku crkvenu akademiju.¹⁷⁸ Upisao je studij crkvenoga prava na Papinskome sveučilištu Santa Croce. Magistrirao je 2006. godine. Moderator teze bio je prof. Davide Cito.¹⁷⁹

---

¹⁷⁸ Osobnik, *Večeslav Tumir*, APHZSJ.

¹⁷⁹ I. ČURIĆ, *Novi magistri znanosti*, u: *Vjesnik Đakovačke i Srijemske biskupije* (2006.) 7-8, str. 724.

Zaključak

Otkako je uspostavljen »Croaticum« 1790. godine, u svim razdobljima njegova djelovanja đakovački i srijemski biskupi šalju u njega svoje kandidate. Tako je i danas. Do danas ih je u njemu boravilo (s četvoricom sadašnjih pitomaca) točno 50. Povijest Đakovačke i Srijemske biskupije, poglavito povijest Bogoslovnog sjemeništa, kao i Visokog bogoslovnog učilišta u Đakovu, danas Katoličkog bogoslovnog fakulteta, usko je povezana s Papinskim hrvatskim zavodom svetog Jeronima u Rimu. Četvorica đakovačkih biskupa bili su pitomci Zavoda sv. Jeronima. Mnogi pitomci (većina) i nakon odlaska iz Zavoda nastavili su podržavati žive i čvrste veze sa Zavodom sv. Jeronima.

**STUDENTS OF THE DIOCESE OF ĐAKOVO AND SRIJEM AT
THE PONTIFICAL CROATIAN INSTITUTE OF ST. JEROME
IN ROME FROM ITS ESTABLISHMENT TO THESE DAYS**

Jure Bogdan

*Pontifical Croatian Institute of St. Jerome
Rome, Italy*

Summary

*The decree on the establishment of seminaries issued by the Council of Trent was aimed at the improvement of the formation of the clergy. It was very successful worldwide and resulted in the establishment of numerous seminaries. An attempt to open one in Rome within the Croatian (Illyrian) institutions of St. Jerome for Croats did not succeed before 1790 when Croaticum was founded. This Institute (college) functioned, with many interruptions, in its original structure up to year 1901. In his Apostolic Letter *Slavorum Gentem*, from August 1901, Pope Leon XIII reformed the Croatian institutions named after St. Jerome. This act of his provided solid foundations for the activities of the Institute of St. Jerome for Croatian people (today Pontifical Croatian Institute of St. Jerome). With certain initial difficulties that accompanied the first three decades of its existence, up to this day 347 priests from all Croatian (arch) dioceses were its residents.*

From the time when the Institute was founded, the Diocese of Đakovo and Srijem has always had its members there. They have been taking courses at different ecclesiastic universities. While they were staying at the Institute, they occupied different positions according to the inner structure of the Institute, thus contributing to its better functioning. Having graduated and returned home, all of them exceeded in their activities in pastoral, spiritual, educational, theological, administrative and cultural areas in their own dioceses, many at the national level too. Four former residents of the Institute have become bishops. Two bishops gave significant contribution to the administration of the Institute: Mgr. Marin Srakić as the member of the Bishops' Council for the Institute of St. Jerome, and Mgr. Đuro Gašparović, vice-chancellor and house-steward at the Institute for 17 years.

Key words: *Croaticum, College of Saint Jerome, Pontifical Croatian Institute of St. Jerome in Rome, priests of the Diocese of Đakovo and Srijem, postgraduate studies (1790-2006).*